

Rupel.blad

april 2013

natuurpunt

Rupelstreek & Aartselaar

Inhoudstafel

Te land, te water en in de lucht...

Te land, te water en in de lucht...	2
Kerkuil doet het prima in 2011 en 2012	3
Vissen doen het beter in de Rupel	6
Nestkast voor slechtvalken op silo steenfabriek Wienerberger Rumst	8
Bruinvis in de Rupel	9
Buizerd krijgt tweede levenskans tijdens Kerstdag 2012	9
Vrijwilligers Natuurpunt in de bres voor de knotboom en het steenuiltje	10
Cursus: Vleermuizen	11
Weekendongevallen	14
Mijn korte ritten	15
Nieuwe milieuraad van start	15
De eendenkooi en het kooikerhondje	16
Cursus : Mieren	18
Big-Jump in de Rupelstreek ?	18
Natuur.kalender Rupelstreek	19
Natuur.kalender Aartselaar	22

Vrijwilligers van Natuurpunt Rupelstreek zijn op vele fronten actief, voornamelijk te land bij het natuurbeheer in onze natuurgebieden. Dit voorjaar werd er weer intens gewerkt, onder meer aan het natuurbeheer in Keldrijlei, waar door de terreinplieg van Natuurpunt, 7 man sterk, 3 dagen lang gewerkt werd aan het kappen van een houtkant en het knotten van een knobomenrij.

Enkele dagen later, op zaterdag 12 januari waren 12 vrijwilligers van Natuurpunt en Velt aan de slag voor het opruimen van stapels snoeihout en het bouwen van 2 grote houtmijten. Tussendoor smaakte de soep van Mia bijzonder goed.

Ook in het Niels Broek werd hard gewerkt. Zo werd in de centrale sloot een dam gebouwd, wat ervoor moet zorgen dat de sloten in de aangrenzende percelen, eigendom van Natuurpunt, tijdens de komende lente plots weer niet superdroog staan. Tevens werd aan de inkom van het Niels Broek een mooi takkenscherm gebouwd en enkele rijen knobomen geknot.

Hard werd er ook gewerkt aan het knotten van 8 knobomen langs de Maaielei in Schelle en het plaatsen van paddenschermen in de wijk Lage Vosberg in Rumst.

Een stevige ladder zorgt ervoor dat we ook op een veilige manier in de lucht actief zijn. Het torenvalkenproject van Natuurpunt Rupelstreek blijft immers op volle toeren draaien. De voorbije maanden werden 3 oude torenvalkennestkasten: in het park van het WZC Maria Boodschap in Niel, in een weiland langs de Molenstraat in Reet en langs de Netedijk in Rumst

vervangen door nieuwe exemplaren. Aan de rand van het Stuyvenbergbos en een weiland in de Oude Nete-arm werden eveneens nestkasten voor de torenvalk geplaatst. Nog hogerop in de lucht werd een grote slechtvalkennestkast op een silo van de steenfabriek Wienerberger in Rumst geplaatst.

Ook op het water zijn we actief, het testvlotje voor visdiefjes, dat we vorig jaar op het Noordelijk eiland plaatsten, was met een geslaagd broedgeval van 3 jonge visdiefjes een succes. Dat succes willen we dit jaar overdoen door het plaatsen van 3 extra vlotjes. Om dit werk veilig uit te voeren, werd door onze vereniging een klein bootje aangekocht. Het is immers de bedoeling, om de 4 vlotjes na het broedseizoen weg te halen, om ze tijdens de winter te stockeren in ons magazijn. De bouw van een nestvlotje is behoorlijk duur en onnodige sleet wordt op deze manier vermeden.

Zaterdag 2 februari stonden we plots weer met beiden voeten op de grond en waren we bijzonder aangenaam verrast, toen tijdens de jaarlijkse ledenavond van Natuurpunt Aartselaar een reuzengrote cheque ter waarde van 1000 euro te voorschijn werd gehaald. Een bedrag dat Natuurpunt Aartselaar ter beschikking stelt voor de aankoop van natuurgebieden in de Rupelstreek.

Een sympathiek gebaar van de vrijwilligers van Natuurpunt Aartselaar, dat we tijdens de komende maanden of jaren hopen te verzilveren.

Geniet volop van de komende lente en tot ziens, Erik

Foto voorpagina:

Paringswiel Lantaantjes

foto: Fons Van den heuvel

Libellen paren meestal terwijl ze vliegen. Het mannetje vliegt tijdens het leggen van de eitjes mee, hij houdt het vrouwtje vast met de tang van zijn achterlijf. Samen vormen ze dan een soort wiel. Na de bevruchting worden de eitjes gelegd. Waterjuffers, zoals de lantaantjes plaatsen hun eitjes met hun legboor in plantenstelen die half onder water en half boven water zitten.

Scheldehelden Benedenvliet – aanplanten iepennaag samenwerking RLSD – NP Rupelstreek – Natuurwerk vzw – leerlingen klas 5C Sint-Lugardisschool Schelle

Kerkuil doet het prima in 2011 en 2012

Erik De Keersmaecker

Het verhaal van de kerkuil in ons rivierenland langs de Schelde, Rupel en Nete is geen onbekend verhaal. Reden van de opstart van dit verhaal in 1992 was de fascinatie van Guy Buyst, Ludwig Laureyssens en van mezelf voor de kerkuil. Een fascinatie, die tot gevolg had dat er in onze regio een concreet beschermingsproject voor de kerkuil werd opgestart. Een project waarbij we vrijwel meteen goede partners vonden: gemeenten, kerkfabrieken, pastoors, nonnetjes, eigenaars van geschikte gebouwen, landbouwers ook.

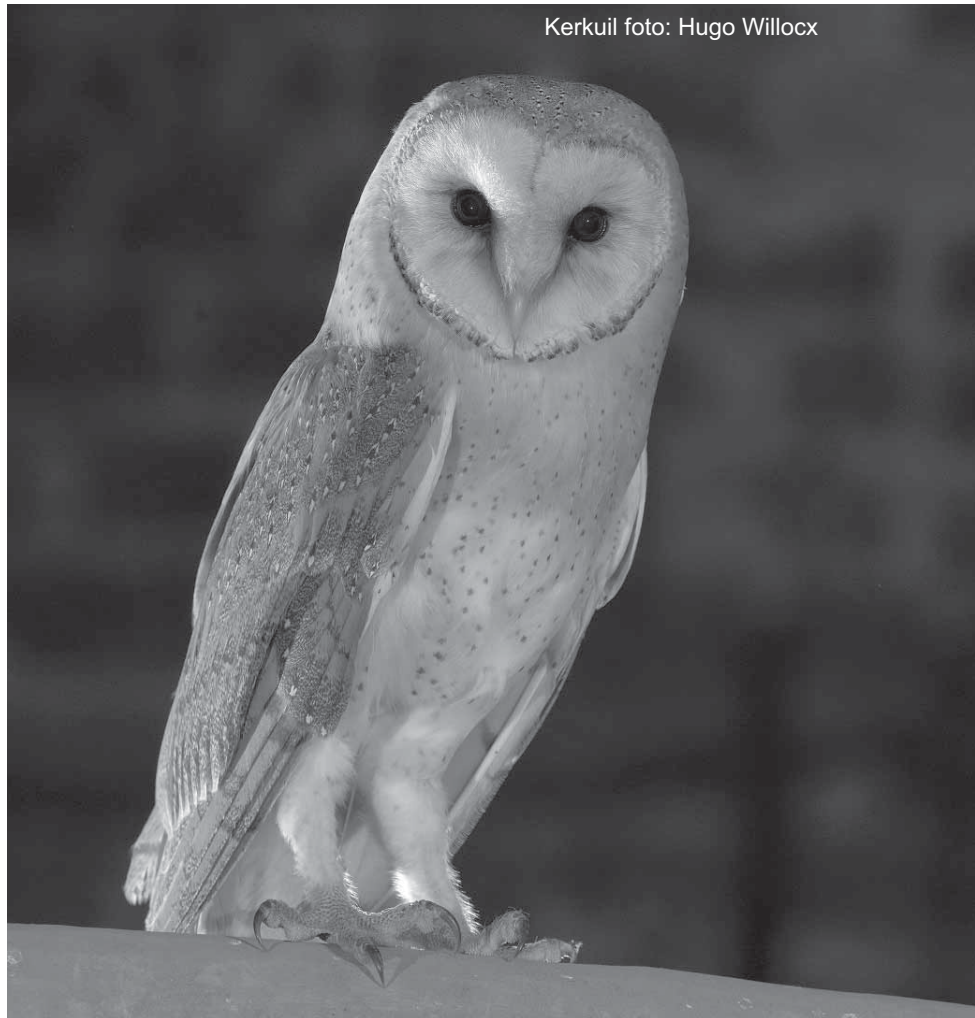
Kortom bij praktisch iedereen, die we over het project aanspraken of aanschreven, bleek dat die fascinatie ook aanwezig was. Nadat we de dorpen in de Rupelstreek verzadigd hadden met nestkasten, deinde het project als een soort vanzelfsprekendheid uit naar toen nog lege buurgebieden: Klein-Brabant, Willebroek en enkele gemeenten in de Zuid-Antwerpse regio. Daarbij werden we gestimuleerd door onze eigen drang, maar ook door de gemeenten zelf, die hadden immers maar al te graag, dat een degelijk project ook in hun gemeente liep en daar hadden ze zelfs wat centen voor over. Metéén komen we tot de eigenaardige vaststelling dat het kerkuilproject van Natuurpunt Rupelstreek financieel gesteund wordt door gemeenten buiten het werkingsgebied van onze afdeling, eerst Aartselaar, daarna Willebroek en de Klein-Brabantse gemeenten Bornem, Puurs, Sint-Amands en tenslotte de gemeenten: Kontich, Lint en Edegem.

In Edegem was de aanleiding de restauratie van de Sint-Antoniuserkerk, wat metéén een uitstekende gelegenheid was om een nestkast in de toren van de kerk te plaatsen. In vergelijking met bvb. Klein-Brabant zijn de open ruimten in Edegem eerder schaars. Onze verwachtingen, dat de nestkast snel door een kerkuil bezocht zouden worden, waren dus niet te hoog gespannen. Dat bleek een misrekening, met een geslaagd broedgeval van de kerkuil in 2010. Ondertussen werd in een woning in Edegem een tweede nestkast geplaatst, die ondertussen ook al bezoek kreeg van een kerkuil.

Kasteel Ursel

Ondertussen is onze drang om nestkasten te plaatsen wat bekoeld, en gaan we niet langer actief op zoek naar nieuwe locaties. Enkel op aanvraag en op geschikte locaties plaatsen we nog nieuwe nestkasten. Zoals tijdens de herfst van vorig jaar, toen we door Koen De Vlieger, de beheerder van het prachtige kasteel Ursel in Hingene, gecontacteerd werden. Koen had uit verhalen van buurtbewoners vernomen, dat de kerkuil vroeger een vaste

Kerkuil foto: Hugo Willocx

Adrie tijdens montage nestkast toren kasteel Ursel foto: Erik

bewoner was in een van de kasteeltorens.

De kasteelomgeving is natuurlijk een schitterende omgeving voor de kerkuil. De nabijgelegen kerk van Hingene had ook een mooie locatie kunnen zijn. Maar bij een bezoek aan de kerktoren en kerkzolder in 2002 ontdekten we daar een bijzonder grote kolonie meervleermuizen. Alhoewel vleermuizen, niet metéén op de menukaart van de kerkuil staan, wilden we geen risico nemen door er een kerkuilnestkast te plaatsen.

Een plaatsbezoek aan kasteel Ursel en een werkdag later, staat er sindsdien een nieuwe nestkast in de kasteeltoren van het kasteel. En om te vermijden dat kauwen de nestkast zouden kraken, werd aan de buitenkant van het gebouw een speciale invliegpijp gemonteerd. Ondertussen staat de teller voor geplaatste nestkasten op 88. Een indrukwekkend aantal, met als gevolg ook een reuzenkarwei voor de vrijwilligers van Natuurpunt Rupelstreek, om deze nestkasten jaarlijks minimaal één keer te controleren. Bij bewoonde nestkasten kan dat aantal zelfs oplopen tot meerdere controlebeurten. Gelukkig vonden we ondertussen enkele nieuwe vrijwilligers, met dezelfde fascinatie voor de kerkuil: Freddy en Rosette.

Onder de mensen...

Al eeuwenlang broeden kerkuilen in de nabijheid van mensen. En ondanks het feit, dat kerkuilen supermuizen-vangers zijn, bleef de vogel voor de bijgelovige volksmens van toen vooral een ongeluksbrenger, met als gevolg dat ze soms levend tegen de poort van een schuur gespijkerd werden, zogezegd om boze geesten buiten te houden. Dit oude bijgeloof belette echter niet dat de kerkuil midden de jaren vijftig van de vorige eeuw nog vrijwel in elk Vlaams dorp en op iedere kerkzolder werd aangetroffen. Tijdens onze eerste inventarisatierondes na

Controle nestkast kerk Waarloos - foto: Marc Hofman

de start van het kerkuilproject vonden we op praktisch alle kerkzolders immers oude kerkuilbraakballen terug. Omstreeks 1950 werd het aantal broedparen kerkuilen op ongeveer 1000 geschat. Dat moeten er vermoedelijk wel meer geweest zijn. Daarna ging het steil bergaf met de kerkuilpopulatie in ons land. Reden waren de bijzonder strenge winter van 1962-63 en de enorme schaalvergroting in de landbouw in de jaren '70, met het rooien van duizenden knobbomen, hagen en houtkanten. En vooral het overmatig gebruik van bijzonder giftige pesticiden. Samen met andere

roofvogels verdween de kerkuil praktisch volledig uit ons landschap.

Kerkuilwerkgroep Vlaanderen

In 1979 werd de Kerkuilwerkgroep Vlaanderen opgestart. Langzaam maar zeker werd in heel Vlaanderen een netwerk van vrijwilligers uitgebouwd. In kerktorens, boerenschuren en kasteeltorens werden nestkasten geplaatst. Mede door deze acties en gelukkig ook een strengere en meer gecontroleerde milieuwetgeving, onder meer op het gebruik van bestrijdingsmiddelen in de landbouw

Familie Goevaerts Blaasveld foto: Rosette De Roeck

kwam er een langzame ommekeer. Jaar na jaar steeg het aantal broedparen van de kerkuil om in 2007 uiteindelijk al te klokken op 964 broedparen, een absoluut wonderjaar voor deze mooie nachtroofvogel.

Twee prima jaren voor de kerkuil

Ondertussen zijn we weer 6 jaar verder en kunnen we ook in ons rivierenland tussen Schelde, Rupel en Nete terugblikken op 2 schitterende jaren voor de kerkuil.

In 2011 konden we 23 broedgevallen vaststellen: Aartselaar (3), Blaasveld, Bornem (2), Eikevliet (2), Heindonk, Kontich, Liezele (3), Lint, Mariekerke, Puurs, Reet (3), Schelle (2), Waarloos en Weert.

Op 6 andere plaatsen was de kerkuil aanwezig, maar werd geen broedgeval vastgesteld: Duffel, Edegem, Kontich, Reet, Ruisbroek en Rumst.

In 2012 waren er 26 broedgevallen: Aartselaar (3), Bornem (2), Blaasveld, Breendonk, Eikevliet (2), Kontich (3), Liezele, Lint, Mariekerke, Niel, Op-puurs, Puurs, Reet (2), Ruisbroek, Schelle (2), Sint-Amands, Waarloos en Weert. En op 6 andere plaatsen was de kerkuil aanwezig: Bornem, Edegem, Liezele (2), Reet en Schelle. In de periode 1992-2012 zijn we er dus in geslaagd om een stabiele populatie kerkuilen uit te bouwen, waarbij het aantal rond de 30 broedparen schommelt.

Anderzijds levert dit project ook bijzonder veel voldoening op. Voldoening dankzij de resultaten, maar vooral ook voor het aantal gelukkige mensen. Bewoners van gebouwen, waar een kerkuilgezin woont, zijn nieuwsgierig naar de resultaten en bijzonder gelukkig als we de jonge kerkuilen kunnen tonen.

Hergebruik

Het project vraagt ook een volgehouden engagement van de vrijwilligers van Natuurpunt. Waarbij vooral het onderhoud van de nestkasten het belangrijkste aandachtspunt is. In een door een kerkuilgezin bewoonde nestkast stapelen de braakballen zich op. Braakballen zijn de samengeperste

Familie Van Looveren Aartselaar foto: Rosette De Roeck

resten van prooien, voornamelijk muizen, die in de vorm van een kleine bal, door de uilen worden uitgebraakt. Die laag kan al gauw een dikte van ruim 20 cm bedragen, waardoor er nog nauwelijks plaats is voor een kerkuilgezin in de nestkast. Om de 3, maximaal 4 jaar moet een dergelijke nestkast uitgekuisd worden. Dit levert enkele vuilzakken vol met platgetrapte braakballen op, samen met ongeveer 500 braakballen.

Al dat materiaal wordt hergebruikt.

De platgetrapte braakballen worden hergebruikt als bodemmateriaal in onze toren- en steenuilennestkasten, 2 vogelsoorten, die eveneens hoog in onze zorgparade staan. De braakballen zelf worden gebruikt tijdens onze workshops braakballen pluizen, zoals bvb tijdens het kinderfestival Schorremorrie. Ook enkele leraren en leraressen uit het basis- en middelbaar onderwijs zijn vaste afnemers van deze braakballen.

Braakballen pluizen tijdens Schorremorrie 2012 foto: Fons Van den heuvel

Vissen doen het steeds beter in de Rupel

Erik De Keersmaecker

Het is ondertussen 6 jaar geleden dat in het Rupel.blad voor het eerst een artikel verscheen over het opnieuw voorkomen van vissen in de Rupel. Toen een opmerkelijk artikel, voor velen was de Rupel immers vooral een dode rivier, waar nauwelijks leven, laat staan een levende vis in voorkwam. Zelfs nu nog zijn mensen verbaasd over het aantal vissoorten, dat opnieuw in de Rupel rondzwemt.

Het artikel kwam er toen, nadat Carl Van den Bogaert en Werner Van de Bogaert, regelmatig hun lieslaarzen aantrokken om systematisch vistellingen uit te voeren langs de boorden van de Rupel.

Carl langs de Rupel in Heindonk en Werner in Terhagen. Hun onderzoek, kaderde in een onderzoek van het INBO (Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek), naar de evolutie van het visbestand in de Zeeschelde en haar zijrivieren.

In het Rupel.blad van april 2007 konden we voor het eerst goed nieuws melden, dat er op dat moment reeds 19 verschillende vissoorten werden waargenomen in de Rupel. In april vorig jaar kwam er een vervolg op dit verhaal. Ook al omdat we toen, tijdens de Scheldehappening 2012 in samenwerking met Regionaal Landschap Rivierenland en Toerisme Rupelstreek/Vaartland een mooi nieuw infobord geplaatst hebben bij het 't Steencycken in Boom.

Jaar na jaar verbetert de waterkwaliteit van de rivier en in 2011 steeg het aantal vissoorten in de Rupel tot 24 soorten. Bijzonder verheugend is vast te stellen, dat ook meer kritische soorten, zoals spieringen terugkeren naar de rivier. 24 vissoorten lijkt misschien veel, maar met dat aantal scoort de rivier nog steeds een onvoldoende op de visindex van het INBO. Het aantal soorten dat normaal in de rivier zou kunnen voorkomen is nog niet gehaald. We zijn echter op de goede weg en dat geeft een goed gevoel.

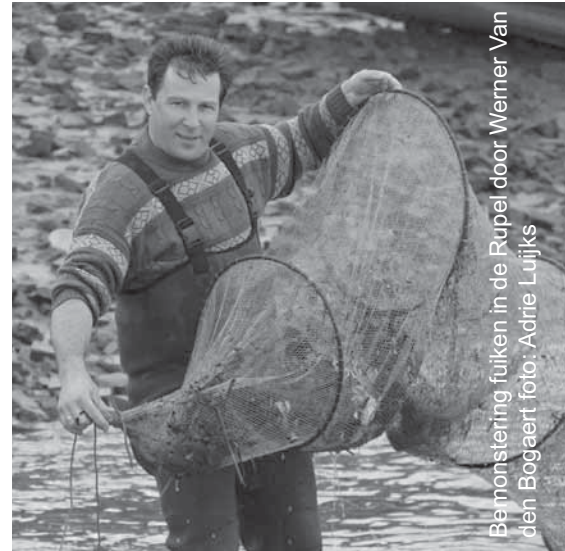
De cijfers van 2011 haalden we uit het document: Visbestandopnames in de Rupel en Durme (2011) van Jan Breine

en Gerlinde Van Thuyne, beiden medewerkers van het INBO. Een rapport, waarvan we hieronder een samenvatting geven. De visinventarisaties van het INBO in de Rupel in 2011 gebeurden op 3 plaatsen in de rivier: in Heindonk, nabij Klein Willebroek (vlakbij de ingang van de oude Willebroekse Vaart) en in Niel (tegenover de oude sluis van Wintam).

Bemonsteringsmethode

Op elke locatie werden bij laagtij, parallel met de stroming, twee dubbele schietfuisen op het slik geplaatst. Een fuik bestaat uit een reeks van hoepels waar een net rond bevestigd is. Elke schietfuik heeft twee bijna 8 meter lange fuiken, waartussen een net van 11 meter gespannen is.

De grootste hoepel vooraan, die open is, heeft onderaan een afgeplatte vorm zodat de hele fuik recht blijft staan. Aan het andere uiteinde wordt de fuik geopend en leeg gemaakt. Het overlans net dat tussen de twee fuiken gespannen is, is bovenaan voorzien van vlotters en van een loodlijn onderaan, zodat het goed opgespan-

Bemonstering fuiken in de Rupel door Werner Van den Bogaert foto: Adrie Luijks

nen kan worden. Vissen die tegen het overlans net aanzwemmen, worden in één van de fuiken geleid. Binnenin de fuiken bevinden zich een aantal trechervormige netten waarvan het smalle uiteinde naar achter is bevestigd. Eenmaal de vissen een trechter zijn gepasseerd, kunnen ze niet meer terug.

De volgende dag, bij laag tij, werden deze fuiken leeggemaakt en uit het water genomen. Ter plaatse worden

de gevangen vissen gede-
termineerd per soort. Van
ieder individu wordt de
lengte en het gewicht ge-
noteerd. Daarna worden de
vissen terug in de rivier vrij-
gelaten.

Vissen

Tijdens de inventarisatie-
periode in 2011 werden
in de Rupel 24 vissoorten
gevangen: alver, baars,
bittervoorn, blankvoorn,
blauwbandgrondel, bot,
brakwatergrondel, brasem,
dikkopje, driedoornige ste-
kelbaars, Europese meerval,
giebel, haring, karper, kol-
blei, paling, pos, rietvoorn,
snoekbaars, spiering, winde,
zandspierung, zeebaars en
zonnebaars.

De meest tot de verbeelding
sprekende gevangen soor-
ten in 2011 waren: spiering,
brakwatergrondel en pa-
ling. Bot werd weliswaar in
deze campagne gevangen,
maar in veel mindere mate
dan tijdens vorige campag-
nes (2008-2010). Zeebaars
werd vooral in de zomer en,
in kleinere aantallen tijdens
het najaar gevangen.

Ditmaal werd ook alver ge-
vangen, een soort die eer-
der ook door de vrijwilligers
in de Rupel gevangen werd.
Vooral de aanwezigheid van
zandspierung tijdens het na-
jaar is opmerkelijk daar deze
soort zelden zo ver stroom-
opwaarts voorkomt. Wat het

gewicht per soort betreft,
domineert paling gevolgd
door brasem, blankvoorn
en snoekbaars.

Het hoogste aantal vis-
sen werd gevangen tijdens
de zomer. In het voorjaar
domineren driedoornige
stekelbaars in aantallen,
gevolgd door blankvoorn
en bot. Paling levert ook
tijdens deze periode het
hoogste gewicht aan vis
op, gevolgd door blank-
voorn en brasem. Kleine
botjes dragen niet zo veel
bij aan de biomassa. In de
zomer nam ook het aantal
brakwatergrondel en spie-
ring toe. Paling bleef dan
dominant wat betreft de
biomassa.

Tijdens het najaar wer-
den zeer veel spieringen
en brakwatergrondels
gevangen. De bijdrage van
dikkopje nam dan ook toe.
Wat de biomassa betreft,
domineert blankvoorn,
paling en snoekbaars, ter-
wijl ook het aantal en ge-
wicht van spiering toenam.
In 2012 werd de Rupel in
de periode maart tot ok-
tober verder bemonsterd
door Werner Van den Bo-
gaert in Terhagen, de re-
sultaten van deze bemon-
stering zijn samengevat in
de tabel. Verheugend is
vast te stellen, dat er een
stabiele populatie spiering
in de rivier aanwezig is.

Samenvatting vangsten Terhagen 2012

	24/03	9/04	19/05	11/06	12/07	19/09	14/10
alver							
baars		1	1		4		3
bittervoorn	1						
blankvoorn	11	1		4	1	9	12
blauwbandgrondel			1				
bot			1	35	24	19	18
brakwatergrondel	7	6		13	3	<100	111
brasem						1	1
dikkopje							
diklippharder							
driedoornige stekelbaars	2	6				1	1
dunlippharder							
fint							
forel							
giebel							
grote koornaarvis							
grote zeenaald							
haring							
kabeljauw							
karper							
Kleine pieterman							
kolblei							
kroeskarper							
meerval							
paling	3	8	18	22	10	16	14
pos		1	1				2
rietvoorn							
rivierdonderpad							
rivergrondel							
riverprik							
rode poon							
snoek							
snoekbaars				3	2		
snotol							
spiegelkarper							
spiering	1	3			4	25	22
sprot							
steenbolk							
tiendoornige stekelbaars		1					
tong							
vijfdradige meun							
wijting							
winde							
zandspierung							
zeebaars						1	1
zeelt							
zonnebaars							
Chinese wolhandkrab	11	48	6	8	4	41	14
Strandkrab							
Penseelkrab							
Grootneussteurgarnaal						<100	15
Grijze garnaal						154	3

Spiering foto: INBO

Pos foto: INBO

Live kennismaken maken
met de vissen in de Rupel,
kan tijdens de Schelde-
happening 2013 op 1 april
aan de Rupelsteiger ter
hoogte van 't Steencaycken
in Boom.

Tussen 10u en 18u kan je
daarvoor terecht in het Info-
dorp Natuurpunt – Regio-
naal Landschap Rivierenland
– Toerisme Rupelstreek/
Vaartland.

Omstreeks 15u worden de
fuiken uit de rivier opge-
haald.

Afspraak: Info-dorp 't
Steencaycken Hoek 76
Boom

Nestkast voor slechtvalken op silo Steenfabriek Wienerberger Rumst

Vrijdag 8 februari waren enkele vrijwilligers van Natuurpunt aan de slag op de site van Steenfabriek Wienerberger in Rumst. In het kader van het Strategisch project Rupel werd de voorbije jaren een uitstekende relatie met het bedrijf uitgebouwd en werden er afspraken gemaakt voor enkele natuurprojecten op het terrein van de steenfabriek. Het plaatsen van een slechtvalkennestkast bovenop de hoge silo's van het bedrijf is er één van. Vooraf werd door medewerkers van Wienerberger een metalen platform bovenop de silo geplaatst. Dit platform dient eveneens als aanvlieplaats voor de valken en tevens als oefenplaats voor de jonge valken, alvorens ze aan hun eerste vluchten beginnen.

Het omhoog hijsen van de grote nestkast, verliep bijzonder vlot. Aan de giek, boven op de silo, werd een katrol bevestigd en daarmee werd de nestkast omhoog gehesen. In de nestkast werd een isolatielaag gelegd en daar bovenop kwam een dikke laag keitjes, gemengd met rijnzand. Slechtvalken zijn van nature immers rotsbroeders.

Na een decennialange afwezigheid kwam de revival van de slechtvalk in de Lage Landen er pas in 1995 toen op initiatief van het F.I.R (Fonds Instandhouding Roofvogels) gestart werd met het plaatsen van grote nestkasten tegen hoge gebouwen, zoals koeltorens en schouwen van elektriciteitscentrales en grote bedrijven. En tevens op hoge historische gebouwen zoals kerken en kathedralen. Soortelijke projecten werden in die periode ook in Nederland opgestart.

Het eerste succesrijke broedgeval van de slechtvalk in België had plaats in

1996 in een nestkast tegen de koeltoren van de Kerncentrale in Doel. Sindsdien gaat het steeds beter met deze prachtige roofvogel, in 2001 vloog de 100ste jonge slechtvalk uit, die vogel werd geboren in een nestkast tegen de koeltoren van de elektriciteitscentrale in Vilvoorde.

Door Natuurpunt Rupelstreek werd in 2000, in samenwerking met het F.I.R en ELIA een nestkast in een 70 meter hoge hoogspanningsmast geplaatst naast het terrein naar de centrale van Schelle, daar is de slechtvalk sindsdien een regelmatige broedvogel. In 2006 werd eveneens een nestkast geplaatst tegen de kerktoren van Boom, voorlopig echter zonder succes.

Wereldburger en superjager...

Slechtvalken zijn echte wereldburgers. Met uitzondering van Antarctica bewonen ze alle continenten ter wereld. Door de spectaculaire jachtvluchten zijn het echte superjagers. Prooien, vogels ter grootte van een duif worden hoog in de lucht en in de vlucht gegrepen. Hun favoriete jachtmethode bestaat erin, dat ze hoog boven een potentiële prooi gaan vliegen. Via een spectaculaire duikvlucht storten ze zich op een vliegende prooi, tijdens die duikvlucht

haalt de slechtvalk snelheden tot ruim 250 km/h, wat hem tot de snelste vogel ter wereld maakt. Slechtvalken zijn echte luchtjagers en de kans dat men een slechtvalk in een tuin zal aantreffen is dan ook bijzonder klein.

Ook in het rivierenland van Schelde, Rupel, Nete en Dijle is de slechtvalk aan een

Nestkast slechtvalk op silo Wienerberger Rumst foto: Erik

Slechtvalk op Sint-Gummaruskerk Lier foto: Freddy Simons

echte come-back bezig, met de voorbije jaren broedplaatsen in: Schelle (nestkast hoogspanningsmast centrale Schelle), Ruisbroek (nestkast Mouterij Roelants), Hoboken (nestkast schouw Umicore), Mechelen (Sint-Romboutskathedraal), Mortsel (nestkast schouw Agfa-Gevaert) Lier (nestkast Sint-Gummaruskerk) en Antwerpen (nestkast politietoren Oudaan).

Slechtvalken zijn tevens graag geziene gasten in steden en dorpen, waar ze de overlast van verwilderde stadsduiven min of meer binnen de perken houden.

Jonge slechtvalken in Schelle foto: Erik

Bruinvis in de Rupel

Met een mooie waarneming van een bruinvis op woensdag 2 januari nam 2013 een prachtige start. Tussen 14u en 15u30 konden Guy Fleurackers en Joeri Claes (vrijwilliger bij Natuurpunt) een bruinvis (*Phocoena phocoena*) waarnemen in de Rupel ter hoogte van Terhagen. Ruim anderhalf uur lang konden ze het dier goed bekijken terwijl het heen en weer zwom. Mogelijk was het dier op jacht naar vissen, die opnieuw talrijk in de rivier voorkomen. Daarna zwom de bruinvis stroomafwaarts in de richting van Boom en verder richting de Schelde. Deze waarneming van een bruinvis is de tweede waarneming van een bruinvis in de Rupel. Op 11 april 2010 werd een bruinvis waargenomen in de Rupel ter hoogte van Klein-Willebroek. In de Schelde werd op 2 april 2011 een bruinvis waargenomen ter hoogte van het veer Kruikebeke/Hoboken. (bron: www.waarnemingen.be)

Bruinvis in de Rupel – foto: Guy Fleurackers

In tegenstelling tot wat de naam doet vermoeden zijn bruinvissen zoogdieren en geen vissen. Met een lengte van ongeveer 2 meter, is het de kleinste en meest voorkomende walvisachtige in de Noordzee voor de

kusten van België en Nederland. Kenmerkend zijn de lage rugvin, het grijs/zwarte bovenlichaam en de witte flanken en buik. Verwarring met dolfijnen en zeehonden is mogelijk, maar bij zeehonden ontbreekt de rugvin en bij

dolfijnen heeft de rugvin een andere vorm. Dat bleek nog toen op 27 juli 2010 een tuimelaar werd opgemerkt in de Schelde voor Hemiksem en Rupelmonde.

Buizerd krijgt tweede levenskans op Kerstdag 2012

Zondag 9 december werden we opgebeld door een attente buur, die er ons attent op maakte dat er al enkele dagen en steeds op dezelfde plaats, een grote roofvogel in een weiland langs de Cleydaellaan zat. Toen we ter plaatse kwamen, bleek het een buizerd te zijn. De vogel was doornat en kon niet meer vliegen, zonder hulp was de vogel dus letterlijk een vogel voor de kat, of meer waarschijnlijk, voor de vos. Terug naar huis gereden om aangepaste kledij aan te doen en gelukkig vonden we de vogel vrij snel terug.

De vogel werd metéén daarna naar het Opvangcentrum voor wilde vogels en dieren in Malderen gebracht. Daar werd de vogel door Marc en Franky, medewerkers van het Opvangcentrum Malderen in een verwarmde kooi geplaatst en kreeg hij wat voedsel. Uitwendige kwetsuren waren er niet te zien, vermoedelijk was de buizerd ergens tegenaan gevlogen en had hij een hersenschudding opgelopen. Dankzij de goede zorgen in het VOC herstelde de buizerd vrij snel. Een ge-

Veel bekijks voor de herstelde buizerd foto: Adrie Luijckx

zonde buizerd moet zo snel mogelijk worden vrijgelaten en in overleg met het VOC leek het ons een goed idee, om de vogel op Kerstdag vrij te laten. Dit was metéén een mooi kerstgeschenk voor de natuur in onze regio. Eén van de mooiste natuurbeelden, die men in ons rivierenland kan zien, is immers een buizerd of meerdere buizerden die boven een bosje of en-

kele weilanden rondcirkelen. Via de Rupel.flits en de Aartselaar.flits werden leden van Natuurpunt Aartselaar en Natuurpunt Rupelstreek op de hoogte gebracht van dit initiatief. Het was een gok, maar het bleek een goede gok. Ruim 35 mensen, waaronder bijzonder veel kinderen, waren getuige van dit heuglijk moment. Onder de aanwezigen ook de familie

Parmentier uit Hemiksem, de familie die ons eerder op de hoogte bracht van de buizerd in het weiland.

De vele kinderen keken bijna letterlijk hun ogen uit, toen Gust De Weerdt, medewerker KBIN-Ringdienst een wetenschappelijke ring aan de poot van de buizerd bevestigde en info gaf over de levenswijze van deze roofvogels.

Met een vleugelspanwijdte van ruim 120 cm is de buizerd één van onze grootste roofvogels. Het zijn vrij trage roofvogels, die zich voornamelijk voeden met kleine zoogdieren, zoals veldmuizen en konijnen. Het zijn ook aaseters, die zieke en dode dieren opruimen.

Natuurpunt schat dat er jaarlijks een 10-tal paartjes buizerds in onze regio broeden. De vogels maken een groot boomnest op vrij grote hoogte. Meestal hebben ze 2 of 3 jongen.

Als gevolg van de bijzonder strenge winter in Noord- en Oost-Europa over-

winterden de voorbije maanden een groot aantal buizerds in West-Europa.

Vrijlating buizerd foto: familie Parmentier Hemiksem

Vrijwilligers Natuurpunt in de bres voor de knotboom en het steenuiltje

Dinsdag 12 februari waren 11 vrijwilligers van Natuurpunt Rupelstreek aan de slag in de Maaielei in Schelle, tijdens een knotbeurt werden 8 knotbomen geknot.

In 1994 werden daar door Natuurpunt, toen tijdens het Jaar van het Natuurbehoud een 100-tal knotbomen langs de Maaiebeek aangeplant. Knotbomen vragen een regelmatig onderhoud, om de 7 jaar moeten de bomen geknot worden. De zware takken bovenop de knot worden afgezaagd en tijdens de volgende lente, schieten er volop nieuwe takken uit.

Knotbomen zijn niet enkel een mooi landschapselement, maar zijn tevens erg belangrijk als leef- en broedbiotoop voor het steenuiltje. Steenuiltjes schuilen er of broeden in de holten in de knotbomen. Het steenuiltje is het kleinste uiltje in de Lage Landen en het is bij uitstek de ambassadeur van het kleinschalige landbouwgebied. Steenuiltjes zijn echte alleseters. Hun prooikeuze loopt uiteen van kevers en regenwormen tot muizen, vogels en zelfs amfibieën.

Verspreid over Nederland en Vlaanderen lopen er heel wat beschermingsacties voor deze uilensoort, onder meer het aanplanten en onderhoud van knotbomen.

Cursus: Vleermuizen

Tijdens deze zesdelige cursus van Natuurpunt Rupelstreek kan je kennis maken met de wondere wereld van onze vleermuizen. Op het menu staan: dwergvleermuizen, laatvliegers, rosse vleermuizen, grootoorvleermuizen, watervleermuizen en baardvleermuizen.

We starten met 2 info-momenten in het bezoekerscentrum de Paardenstal in Niel-Hellegat, op woensdagen 21 en 28 augustus, telkens van 19u30 tot 22u.

Voor onze eerste vleermuizenavond trekken we naar Hingene, in de plaatselijke kerkzolder woont een grote kolonie baardvleermuizen en het park aan het kasteel Ursel is een prima plaats om naar watervleermuizen en mogelijk ook grootoorvleermuizen te kijken.

Tijdens onze volgende uitstap trekken we naar Rumst, waar we de door Natuurpunt ingerichte ijskelder bezoeken en daarna een vleermuizenexcursie maken in het park hof ten Eiken.

Tijdens onze derde excursie bezoeken we de kerkzolder in Niel, waar één van de grootste kolonies laatvliegers van de provincie woont. Achteraf kijken we naar de uitvliegende laatvliegers en maken een avondwandeling door de polder van Niel. Onze laatste excursie is een bezoek aan het Fort van Bornem, één van de toplocaties van overwinterende vleermuizen.

Lesgever voor de 2 info-avonden in de Paardenstal is Joeri Cortens (Natuurpunt Educatie vzw).

De uitstappen worden begeleid door Hans De Schrijver, Dirk Costrop en Herwig Mees.

Praktische info over deze cursus:

- **Woensdag 21 augustus en woensdag 28 augustus : Info-avonden**

Beide info-avonden gaan door in het bezoekerscentrum De Paardenstal, Boomsestraat 221 Niel-Hellegat.

Afspraak: telkens om 19u30, einde om 22u30

- **Maandag 2 september: Kijken naar uitvliegende baardvleermuizen kerkzolder Hingene – wandeling park kasteel Ursel**

Afspraak: 19u30 parking kerk H.Hart, Antwerpsestraat Boom (A12), vandaar rijden we al carpoolend naar de afspraakplaats ter plaatse.

Hans De Schrijver van Natuurpunt Klein-Brabant is onze gids.

Afspraak: 20u parking kasteel Ursel

Einde: omstreeks 22u15

- **Zaterdag 7 september : Bezoek ijskelder hof ten Eiken Rumst en vleermuizen kijken in het park hof ten Eiken**

Dirk Costrop, vleermuizenspecialist en voorzitter van Natuurpunt Oude Spoorweg is onze gids.

Afspraak: 19u30, Hof ten Eikenlaan, Rumst – ingang park aan chalet visclub Hof ten Eiken

Einde: omstreeks 22u

- **Maandag 9 september: Bezoek kerkzolder en kijken naar uitvliegende laatvliegers kerk Niel – avondwandeling polder Niel**

Afspraak: 19u30 parking Ridder Berthoutlaan Niel – thv gemeentehuis

Einde: omstreeks 22u

- **Zaterdag 21 september: Vleermuizen in het Fort van Bornem**

Afspraak: 9u30 parking kerk H.Hart, Antwerpsestraat Boom (A12), vandaar rijden we al carpoolend naar de afspraakplaats ter plaatse.

Herwig Mees van Natuurpunt Klein-Brabant is onze gids.

Afspraak om 10u aan de ingang van het Fort van Bornem – Barelstraat Bornem.

Einde: omstreeks 12u ter plaatse

Grootoorvleermuis - foto Fons Van den heuvel

Inschrijven kan door een storting van 30 euro (volw.), 22 euro (-16 jarigen) of 40 euro (niet-NP-leden) op rekening BE70 0013 5986 4925 van Natuurpunt Rupelstreek 2845 Niel, met vermelding:

Cursus vleermuizen - telefoonnummer - eventueel emailadres.

Meer info: 03/887.13.72 of natuur.rupel@skynet.be

Rupel. Aartjes

Hallo jongens en meisjes,

Ondertussen stroomt de lente volop over ons land en daar zijn we bijzonder blij om.

In Afrika en Zuid-Europa is er nu een gigantische volksverhuizing aan de gang. Miljoenen vogels zijn begonnen aan hun trektocht naar het noorden. Vogelzang alom...

De komende maanden gaan we beestjes bekijken, die net als wij de winter hier dicht bij huis hebben doorgebracht: kleine waterbeestjes in Maaienhoek en kleine wriemelbeestjes in Walenhoek, daar gaan we ook een klein insectenhotelletje in elkaar timmeren. We gaan werken op de plukboerderij en we leren alles over vlinders ...

Spreek snel af met je mama, papa, oma of opa welke datums je wil inschrijven in jullie agenda's !

Woensdag 17 april: Kleine beestjes safari in Maaienhoek

Vandaag kunnen jongens en meisjes, tussen 6 en 12 jaar, samen hun mama, papa, oma of opa, en met gidsen van Natuurpunt op stap gaan in het natuurgebied van Maaienhoek. Dat is al een avontuur op zich. Maaienhoek zit immers verstopt achter een metershoge omheining.

Tijdens onze kleine beestjessafari gaan we op zoek naar allerlei kleine waterbeestjes in de poelen in Maaienhoek. Vandaag zijn dat vooral kikkers, salamanders, visjes en vele andere kleine waterbeestjes...

Enkele dagen vooraf plaatsen wij enkele fuiken, waarin we gaan trachten om die beestjes te vangen. Daarna mogen de kinderen met schepnetjes ook zelf aan de slag gaan. Voor we op stap gaan in Maaienhoek, geven we jullie een kort info-moment en een kleine waterbeestjesgidsje, waarbij we al die kleine diertjes al even voorstellen.

Afspraak: 13u45 parking Laarhof, einde Kapelstraat Schelle

Meebrengen: laarzen!

Deelnameprijs: 1 euro/kleine waterbeestjesgidsje, ter plaatse te betalen - niet-leden betalen 2 euro

Einde: omstreeks 15u30

Even opletten: het aantal deelnemers wordt beperkt tot maximaal 20 deelnemende kinderen!

Meld vooraf je deelname aan Erik: 03/887.13.72 of natuur.rupel@skynet.be

Woensdag 15 mei: Werken op de plukboerderij in Schelle

Vandaag gaan we eens echt WERKEN op de boerderij. Niet zomaar een gewone boerderij, maar een zelfoogstboerderij waar niet alleen enkele dieren vertoeven, maar waar ook biologische groenten en fruit geteeld worden.

Wat gaan we zoal doen? Bloempotjes met potgrond vullen, onkruid wieden, CDs aan touw hangen om in de bessenstruiken te hangen, erwten opbinden, dierenhok kuisen, ...

Zin om mee te gaan? Kinderen vanaf 8 jaar !!! tot en met 12 jaar met hun grootouders of ouders mogen mee.

Afspraak: vertrek om 13.45 u aan het Cultureel Centrum

Plukboerderij Schelle

van Aartselaar, della Faillelaan 34. We rijden met volle auto's naar de Plukboerderij in de Steenwinkelstraat 499 te Schelle, waar boerin Kristien ons opwacht. We werken er van 14 u tot ca 15.30 u. Een gezonde beloning na de inspanningen zal zeker smaken. Terug thuis ten laatste 16.30 u.

Meebrengen: laarzen!!

Onkosten (kinderen én volwassenen) voor Natuurpuntleden en Gezinsbondleden: 2 euro p/p - voor niet-leden: 3 euro p/p storten op rekening BE88 9799 7675 4841 van Natuurpunt Aartselaar met als mededeling "Plukboerderij" en je telefoonnummer

Inlichtingen bij Ria Thys, 03/289 73 66 - ria.thys@telenet.be

Snel inschrijven, want deelname beperkt.

Woensdag 5 juni: Insectenspeurtocht en knutselen van een mini-hotelletje

Vandaag gaan we in Walenhoek op zoek naar kleine insectjes. Van zodra de zon van de partij is en de bloemen bloeien zie je ook heel wat gewriemel en gefladder in en rond de bloemen. Wat doen ze daar? We proberen zoveel mogelijk verschillende insectjes te bekijken. En omdat sommige onder hen zo moeilijk een goede nestplaats vinden, bouwen we met holle stengels een mini-hotelletje dat je thuis op een beschut plekje kan ophangen.

Breng een snoeischaar mee om stengels op maat te knippen en eventueel een kniptang om ijzerdraad door te knippen.

Afspraak: 13u45 bezoekerscentrum de Paardenstal, Boomsestraat 221, Niel-Hellegat

Meebrengen: goede wandelschoenen...

Deelnameprijs: 1 euro/aankoop materiaal

Einde: omstreeks 15u30

Even opletten: deze kinderactiviteit is bestemd voor kinderen vanaf 5 jaar en het aantal deelnemers wordt beperkt tot maximaal 20 deelnemende kinderen!

Meld vooraf je deelname aan Ilse: tel.03/887.51.69 of roovers_wachters@hotmail.com

Woensdag 19 juni: Vlinders in je tuin?

Kennen jullie het wondere leven van de vlinder? Van eitje naar rups, van pop naar vlinder: een prachtig voortbestaan... Sommige vlinders leven maar 1 dag en sommige soorten kunnen vliegen naar Afrika! Ze laten zich voortdrijven in de lucht op de wolken.

We vertellen het hele levensverhaal van moeder en vader vlinder!

We maken een vlindersoepje om hen te lokken (en zelf te proeven) en ook knutselen hoort erbij.

Afspraak: Meisjes en jongens vanaf 4 jaar zijn welkom van 14u tot 16u in het Jeugdlokaal van Sportcentrum Aartselaar - Kleistraat 204.

Onkosten: 2 euro per persoon voor leden van Natuurpunt en Gezinsbond, niet-leden betalen 3 euro te storten op rekening BE88 9799 7675 4841 van Natuurpunt Aartselaar met als mededeling "Vlinders" en je telefoonnummer.

Inschrijven bij

Hilde Janssens 03/887 36 45 , hiljans@hotmail.com of

Ria Thys 03/289 73 66 , ria.thys@telenet.be

Gehakkelde aurelia

Weekendongevallen

Gert Verschueren

Uitzonderlijk is het natuurlijk niet, maar toen ik 20-25 jaar was, stond ook bij mij de mobiliteit in een ander daglicht dan nu. Ik had niet echt een aversie van fietsen of wandelen, maar openbaar vervoer was helemaal niet aan mij besteed. Mijn enige betrachting was om op een zo eenvoudig mogelijke manier 's morgens op het werk te geraken zonder veel moeite te moeten doen of zonder op een onredelijk vroeg uur op te moeten staan. Vooral in de ochtend waren deze 2 voorwaarden van primordiaal belang om de werkdag op een redelijke manier te overleven en me daarna aan mijn sociale ontwikkeling te kunnen wijden. Het mag dan ook niet verrassend klinken als ik je vertel dat mijn eerste loon werd uitgegeven aan het voorschot voor een nieuwe wagen. Een nieuw geit. Een luxueuze blikvanger hoefde voor mij niet, als het ding maar reed. Veel meer geld kon ik ook niet uitgeven want na mijn voorschot moest ik de rest wel via mijn bank op afbetaling regelen.

Helaas is het woord weekend-ongeval niet alleen van deze tijd. Een hele zomer lang had ik elke nachtelijk uitstap met de fiets afgewerkt maar de eerste echte winterprik zorgde voor een fataal dipje in mijn doorzettingsvermogen. Mijn nog niet eens afbetaald 2pk'ke werd ondanks mijn zelf opgelegde drooglegging tijdens de zaterdagnacht rats in elkaar gereden. 'Peir Totale'. Mijn vrienden passagiers Jan en Greet kunnen je gelukkig nog in detail vertellen hoe ze dit avontuur overleefd hebben.

Dit zorgde natuurlijk voor heel wat ongemak om de volgende dagen op mijn werk in Puurs te geraken. Via het omvangrijke familiale netwerk vernam ik echter al spoedig dat Tante Josefien nog een oude wagen had staan die ze graag aan mij overliet. Gelukkig want ik had geen geld om iets anders te verzinnen. Mijn vorige afbetaling was nog niet eens afgerond. En midden in de winter in de natte donkere ochtendkoude is het echt geen pleziertje om met de fiets 15 km naar het werk te rijden. Je mag me een watje noemen indien je hier anders over denkt.

Ik dus op maandagavond naar Tante Josefien om mijn nieuwe aanwinst op te pikken. Een witte Peugeot 304. In het donker was er niet veel van te zien maar ik was gered en kon me tenminste terug op een naar mijn normen aanvaardbare wijze naar het werk begeven. In het weekend zou ik wel eens kijken in hoeverre we dit rijtuig konden opknappen en personaliseren.

Van een verrassing gesproken. Dat de verwarming niet meer voor de nodige gezelligheid kon zorgen in deze koude dagen was me reeds opgevallen. Verhelderend was wel het moment dat we de verlichting van de wagen inspecteerden. Ik had al heel de week de indruk dat ik dringend een nieuwe bril nodig had. Telkens ik de A12 richting Puurs op reed was het slechts op het allerlaatste moment dat ik de overstekende voetgangers op het zebrapad zag aankomen en kon ontwijken. Dat zorgde voor heel wat verschrikte uitroepen en opgestoken

vingers in mijn richting. Gevoelig als ik was en toch ook onschuldig, nam ik me zelf voor om zo vlug mogelijk een oogarts te raadplegen. Nu bleek dat de plaats waar zich normaal de lampen van de wagen bevinden, eruit zag als een donkere leegte. Een oogkas zonder oogbol. Een letterlijk en figuurlijke blinde vlek. Enkele onontbeerlijke lampen zorgden ervoor dat mijn budget flink werd aangetast, maar het leven van de voetgangers op de A12 werd er wel een stuk veiliger op. Het probleem van de verwarming vereiste een andere aanpak want hierdoor waren de beschikbare financiële middelen al vlug uitbesteed.

Zelf was ik niet zo technisch onderlegd maar mijn vriend Wings was in het zoeken naar inventieve oplossingen een ware voorloper van McGyver. Hij haalde een element, een soort grote veer uit een elektrisch verwarmingselement, bevestigde dit op een houten latje boven de ventilatie en sloot dit aan op de batterij van de wagen. De koude wind die door de ventilatie werd geblazen langs het verwarmingselement werd net genoeg opgewarmd om een halve cirkel van +/- 20 cm op het raam boven het stuur ijsvrij te houden. Voldoende om het zicht vanuit de wagen op de baan te garanderen.

De extreem koude winterdagen hebben we op deze manier overleefd maar even daarna gaf de batterij de geest. Ze was duidelijk niet voorzien op deze nieuwe technische snuffjes. Tijdens de eerste lentedagen moest ik dan ook noodgedwongen terug naar mijn

fiets grijpen. Ik moet toegeven dat ik er een beetje tegen opkeek om mijn eerste fietsrit om 7 uur 's morgens bij het ontwaken van de dag aan te vangen. Ondertussen zijn we echter al 30 jaar verder en alleen extreem slecht weer kan er voor zorgen dat ik mijn fietstrip in de ochtend oversla en me nog eens met de wagen naar het werk verplaats. Je mag gerust zijn, ondertussen heeft deze bezigheid niet zoveel meer te maken met mijn financiële toestand. Neem zelf deze uitdaging eens aan en je zal er verstand van staan hoe aangenaam zo'n trip verloopt. De moeilijkste stap is weliswaar het opstaan zelf want eens vertrokken is het puur genieten. Wie kan er me navertellen hoe rustgevend het is om in de vroege ochtend tussen de optrekkende mist sluiers de zon tegemoet te fietsen? Over de dijken langs de Rupel, de konijntjes en de fazanten als suppor-

ters die slechts op het laatste moment in de graskant weg duiken. Deze verfrissende trip zorgt ervoor dat ik elke ochtend vol energie aan mijn werk kan beginnen in plaats van totaal opgedraaid van het file rijden mijn dagtaak aan te vatten.

Ben je er nog niet van overtuigd hoe weldoend een fietsbeleving kan zijn, stap dan op uw stalen ros en rij eens met Natuurpunt mee. Dit voorjaar voorzien we drie fietsmomenten:

Zondag 14 april maken we een fietstocht in het prachtige **Walcheren** (Zeeland-Nederland) en vrijdagavond 24 mei fietsen we **langs de Aartse-laarse boerenhoven** om de boerenzwaluwen te inventariseren. Meer info in de Natuurkalender Aartselaar.

Je kan ook deelnemen aan de **zwaluwfietstocht in Boom** op zaterdag 8 juni. Meer info in de Natuurkalender Rupelstreek.

Zien we je daar ook!!!!

En een ander belangrijk fietsengagement dat je kan aangaan, is deelname aan de **Korte rittenactie**. Dat kan nog tot 21 april.

Voor meer info, lees het volgend artikel...

Mijn korte ritten

De gemeente Aartselaar heeft zich ingeschreven in de actie "Mijn korte ritten" van Mobiel 21. Deze actie loopt van 21 maart tot 21 april in heel Vlaanderen en wordt in Aartselaar ondersteund door het gemeentebestuur en getrokken door de Fietsersbond.

Doel is zoveel mogelijk mensen te doen fietsen of stappen voor trajecten waar ze anders de auto voor nemen. Elke deelnemer ontvangt een Korterittencontract, een logboekje waarin hij/zij de gedane ritten kan noteren. Je kan dan zelf berekenen wat je ritten betekenen voor je gezondheid, het milieu en je portemonnee. Aan de actie zijn leuke prijzen verbonden.

Je kan je individueel registreren, maar je kan ook aansluiten bij een deelnemende vereniging. Natuurpunt Aartselaar heeft zich als deelnemer ingeschreven. **Het zou natuurlijk super zijn als jij je opgeeft als deelnemer van Natuurpunt Aartselaar.**

Hoe kan je deelnemen?

- Ofwel: schrijf je in op www.mijnkorteritten.be en sluit aan bij de groep Natuurpunt Aartselaar.
- Ofwel: contacteer Ria Thys - 03/289 73 66 - ria.thys@telenet.be - Zij bezorgt je dan een folder en een logboekje.

Meer info op www.mijnkorteritten.be

Nieuwe milieuraad van start

Sinds 1 januari hebben we in Aartselaar een nieuw gemeentebestuur. Natuurpunt Aartselaar wenst de nieuwe bewindsploeg alle succes toe. Vorig jaar publiceerden we onze beleidsprioriteiten op vlak van natuur. We stellen vast dat de partijen, die deze prioriteiten het volledigst hadden overgenomen in hun verkiezingsprogramma, nu de bestuursmeerderheid vormen. We zullen erover waken dat die goede voornemens ook in de praktijk worden gebracht.

Alle adviesraden worden vernieuwd, ook de milieuraad. Hierin zitten vertegenwoordigers van het onderwijs, beroepsorganisaties, compostmeesters en enkele onafhankelijke burgers met speciale kennis van milieu. Daarnaast dient een derde van de leden te bestaan uit vertegenwoordigers van natuur- en milieuverenigingen. Hier speelt Natuurpunt uiteraard een belangrijke rol.

We deden een oproep via Natuurflits en Facebook bij onze leden en zijn blij vier kandidaten gevonden te hebben, die intussen bij de gemeentesecretaris werden aangemeld. Wij verwachten dat in april de Schepenen van Leefmilieu, René Lauwers een eerste bijeenkomst zal organiseren.

De eendenkooi en het kooikerhondje

Nina Van Wonterghem

Nvdr: Naar aanleiding van het weekend van Natuurpunt Aartselaar naar de Weerribben in Nederland van 31 mei tot 2 juni, schreef Nina Van Wonterghem een artikel over eendenkooien. De deelnemers van het weekend zullen zo'n eendenkooi bezoeken. Met dank aan Nina.

Wat hebben een eend, een hondje en natuurbeheer met elkaar te maken? Dat moet dan wel de eendenkooi zijn, een oorspronkelijk Nederlandse vinding die in zijn huidige vorm al zo'n 600 jaar bekend is. In wezen de allereerste stukken beschermd natuurgebied met een beheerder die er alle belang bij had om het goed te onderhouden. Zo is er momenteel in Nederland nog ca. 30.000 ha. natuurgebied waar het Afpalingsrecht* voor de kooiplas geldt, m.a.w. een rustgebied rond bestaande eendenkooien.

Vanwege hun natuurwetenschappelijke én landschappelijke én cultuurhistorische waarde is al 60 % van de eendenkooien in Nederland door natuurbeschermingsinstanties aangekocht. De kooiker, of kooibaas, onderhoudt een waterplas met een ruim onverstoorde stuk natuur errond. In dit stille deel is hij de enige mens die er komt en die de aanwezige halftamme eenden voedt. Waar vroeger de eendenkooi diende om eenden te vangen en doden (zonder hagel erin) voor de voeding, is het nu voornamelijk wetenschappelijk onderzoek naar oa. ringonderzoek en het verspreidingsgebied van vogelgriep, waar men de wilde trekkende eenden voor vangt (en naderhand terug loslaat).

Hoe ziet een eendenkooi er uit?

Een eendenkooi bestaat uit een vijver of kooiplas, waarop een aantal zij-armen of vangpijpen aangesloten is. Om dit geheel heen, een soort moerasbos voor rust op de plas en als bescherming tegen de wind. De vangpijpen of zij-armen zijn te vergelijken met brede sloten die in een bocht lopen en waarbij zich aan het eind een vanghokje bevindt. Aan het eind loopt het dus smal toe.

Deze vangpijpen, thans overdekt met gaas, waren vroeger overdekt met gebogen doornentakken om het eventueel wegvliegen van de eenden te voorkomen. Verder bevindt zich op de wal, aan één kant van de pijp, een aantal schermen.

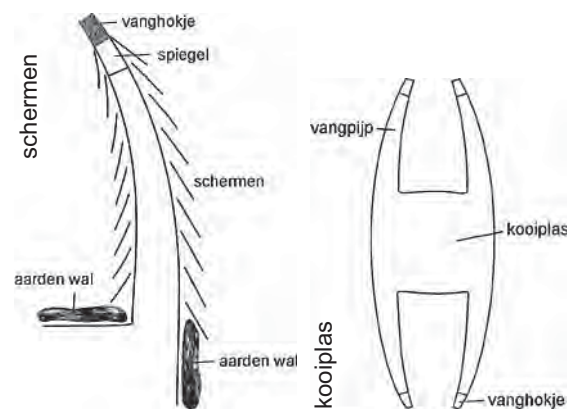
Deze schermen, veelal opgebouwd met rietmatten, zijn in een half vis-

Kooiplas met zij-arm - Foto: Isabel Reyserhove

graatmotief zodanig opgesteld dat niet alleen de kooibaas of kooiker zich, ongezien voor de eenden, er achterlangs vrij kan bewegen, maar ook het kooihondje.

De eenden die zich permanent in de kooi bevinden noemt men de kooi- of staleenden. Dit zijn halftamme lok-eenden die de kooiplas, de vangpijpen en de walkanten als hun leefgebied hebben met als taak de echt wilde eenden te verleiden tot het binnenzwemmen in de vangpijpen.

Overdekte zij-arm met rietmatten - Foto: Els Taveirne

Het kooikerhondje

De kooibaas kon het vangen van de eenden niet geheel zelfstandig doen. Hij werd bij zijn werk terzijde gestaan door een veelal bont, klein hondje: het kooihondje of kooikerhondje. Sinds een 60-tal jaren is dit bijna verloren gewaande ras terug in opkomst. Het zijn middelmaat, energieke hondjes, met halflang haar en een opvallende witte pluimstaart. Hun kleurvlakken zijn wit en rood. Wie een kooikerhondje wil zien in België, moet een beetje geluk hebben, er zijn er niet veel.

De vangmethode en de taak van het kooikerhondje

Zowel 's morgens als 's avonds kiest de kooibaas, afhankelijk van de windrichting, zijn vangpijp uit. Het bepalen van de windrichting is belangrijk, omdat eenden altijd tegen de wind in opstijgen. De vangpijp waar de wind dus overheen gaat richting de kooiplas, is degene die in aanmerking komt om te vangen, want eenden die schrikken, vliegen op die manier verder de vangpijp in, zoals de bedoeling is.

Heeft de kooibaas zijn pijp uitgezocht dan gooit hij wat voer in de vangpijp. De staleenden weten dit en gaan er op af, waardoor de wilde eenden meegelokt worden.

Op dit moment komt het kooikerhondje, op aanwijzing van de kooibaas, in actie. Het gaat langs de naar de plas gekeerde zijde van het scherm naar de pijp en komt langs de andere zijde naar de baas terug. De eenden zien daardoor de witte of halfgekleurde

pluimstaart afwisselend wel en niet, worden nieuwsgierig en volgen het hondje steeds dieper de vangpijp in. Zijn de eenden ver genoeg de pijp in, dan laat de kooibaas zich zien en vliegen de eenden nog verder de pijp in. De staleenden kennen het spel en zwemmen terug naar de kooiplas. Wanneer de wilde eenden door de bocht van de vangpijp zijn, kunnen ze de kooiplas niet meer zien en trekken verder naar het licht aan het einde van de vangpijp. Hier is de begroeiing namelijk heel laag gehouden. Zodra de wilde eenden in de vangkooi zitten, sluit de kooibaas met een trektouw de klep.

Juist het om de schermen heen lopen van het kooikerhondje is een specifieke taak, waarbij vooral de goed bepluimde staart, in actie hoog gedragen, heel belangrijk is. Door het afwisselend wel en niet te zien zijn, wordt de aandacht van de eenden getrokken.

Het werken in de eendenkooi moet geluidloos gebeuren. Een enkele blaf zou de eenden al doen opschrikken. Daarom heeft de kooibaas het hondje geleerd, niet alleen op stemgeluid bevelen uit te voeren, maar ook op gebaren. Er moet een zwijgende samenwerking zijn tussen baas en kooikerhondje; dit gaat zelfs zo ver dat de hond na te zijn ingezet, ook geheel zelfstandig zijn taak kan afmaken. Het let daarbij wel op de bewegingen van de baas.

Naast de taak van eenden lokken was er nog een andere taak voor het kooikerhondje weggelegd: het verdelgen van ongedierte, zeker in de tijd dat

de eenden in de kooilanden, de randen van het kooibos of in de eendenbroedkorven zaten te broeden.

Zoek de eendenkooi

Doordat de eendenkooi zich meestal zo verborgen bevond, zijn veel mensen er volledig onbekend mee. In Nederland zijn er momenteel nog ruim honderd, waarvan een aantal te bezoeken en waar nog een authentieke kooiker (meestal met kooikerhondje) werkt. De uitstap van Natuurpunt naar de Wieden-Weerribben in mei zal ook de lokale Eendenkooi bezoeken.

In België bevinden zich nog enkele eendenkooien, waarvan de dichtstbijzijnde die van Bornem is, aan de Oude Schelde op het domein van Marnix van Sint Aldegonde. De enige Belgische Eendenkooi die je kan bezoeken, bevindt zich in Berlare aan het Donkmeer.

Ook naar Engeland is dit fenomeen overgewaaid, het Engelse woord 'a decoy' (een lokeend) is afkomstig van het Nederlandse 'de kooi', de eendenkooi dus en het kooikerhondje heet in het Engelse taalgebied "Dutch decoy dog".

In ons dagelijks taalgebruik kent u ongetwijfeld "De pijp uitgaan" of "Achter de schermen werken" of "Vreemde eend in de bijt", allemaal termen die verbonden zijn met het oude ambacht van de eendenkooi en zo blijkt dat die dan weer niet erg ver te zoeken is.

Kooikerhondje Jesse bij een vangkooi - Foto: Margreet Steenbergen

* Het afpalingsrecht is een zakelijke last waarmee de gronden rondom de eendenkooi zijn bezwaard met de verplichting dat een ieder zich dient te onthouden van handelingen waardoor de eenden in de eendenkooi kunnen worden verstoord. Deze veelal cirkelvormige gebieden hebben een oppervlakte van 7 tot 9040 ha. Gemiddeld 293 ha per kooi.

Bronnen:

Vereniging "Het Nederlandse Kooikerhondje"; Stichting Eendenkooi; Natuur & Bos; Heemkunde Vlaanderen

Cursus : Mieren

Mieren zijn een groep van kolonievormende sociale insecten, die behoren tot de orde van vliesvleugeligen. Mieren hebben zich kunnen aanpassen aan zeer verschillende leefomgevingen; waar ze voorkomen zijn mieren de dominante levensvorm op de bodem. Omdat mieren vrijwel overal ter wereld voorkomen, zijn ze een van de succesvolste diergroepen.

Mieren lijken soms vervelende indringers maar het zijn bijzonder nuttige beestjes. De mieren die je meestal te zien krijgt in huis en tuin zijn de werksters. Gezien het de taak is van de werksters om voedsel te zoeken, durven deze je huis wel eens binnendringen op zoek naar eetwaar voor de hongerige larven. Daarbij doen ze niemand kwaad. Vermits de diertjes eigenlijk heel nuttig zijn in huis en tuin omdat ze schadelijke insecten en afval opruimen, laat je ze best ongemoeid. Maar het kan wel vervelend zijn wanneer ze de weg naar de voorraadkast met zoetigheden hebben gevonden.

Joeri Cortens, lesgever bij Natuurpunt Educatie, zal ons deze insectjes in drie lessen beter leren kennen.

Theorie:

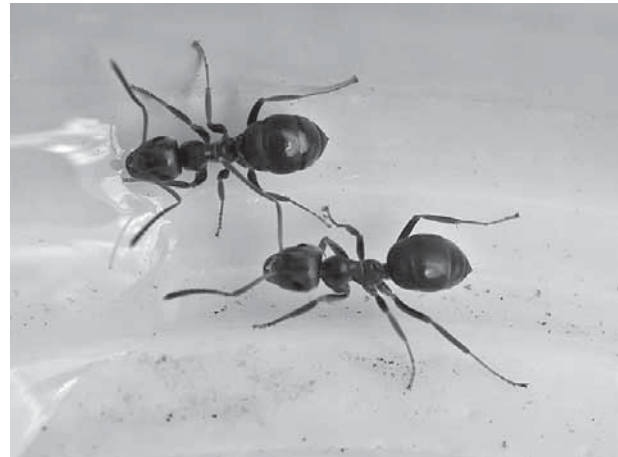
2 lessen: Donderdag **25 april** en **2 mei** 2013 van 19.30 u tot 22.30 u in het Gemeentelijk Sportcentrum, Jeugdlokaal onder zwembad, Kleistraat 204 Aartselaar

Praktijk:

Zaterdag **4 mei** 2013 van 9.15 u tot 12.45 u. We trekken naar de Hobokense Polder. We vertrekken vanop de parking van het Cultureel Centrum, della Faillelaan Aartselaar

De driedelige cursus kost **18 euro voor Natuurpuntleden** en 23 euro voor niet-leden. Inschrijving is definitief **na storting van het deelnamebedrag** op rekening BE88 9799 7675 4841 van Natuurpunt Aartselaar met als mededeling "Cursus mieren" en je telefoonnummer en/of mailadres.

Cursusverantwoordelijke: Ria Thys, 03/289 73 66 - ria.thys@telenet.be

Big-Jump in de Rupelstreek ?

Big Jump is een actie voor iedereen die propere en levende rivieren wil. Op zondag 14 juli 2013 op precies hetzelfde tijdstip springen in heel Europa duizenden mensen in rivieren, waterlopen en meren om te tonen dat ze wakker liggen van proper water – én dat ze daar iets willen aan doen.

Versillende milieu-organisaties scharen zich achter deze acties – zo ook natuurlijk Natuurpunt. Graag zouden we zoiets in de Rupelstreek organiseren.

Heb je het lef om je zwempak aan te trekken en in de Rupel duiken ?
Will je mee je schouders onder die actie in de Rupelstreek zetten ?
Laat vlug iets weten !

Raf Michiels – rafmichiels@skynet.be - 0495/24.80.50 – Rubensstraat 15, 2850 Boom
Stan Scholiers - stan.scholiers@skynet.be - 0495/71.04.98 – Rubensstraat 54, 2627 Schelle

www.bigjump.be

Natuurkalender Rupelstreek

Natuur.huis De Paardenstal

In april is de Paardenstal enkel tijdens de eerste zondag van de maand open, van 13u tot 17u.

In mei en juni is de Paardenstal iedere zondag open, telkens van 14u tot 18u.

Vanuit de Paardenstal kan je op ontdekking gaan in Walenhoek.

En je kan er ook een tentoonstelling bekijken over de geschiedenis van de kleiontginning.

De Paardenstal ligt aan de Boomsestraat 221 Niel-Hellegat

Info: Frank Van der Velde 03/888.39.44 of frank_v_d_velde@hotmail.com

Maandag 1 april: Scheldehappening - Vissen in de Rupel

Vandaag staat de 4de editie van de Scheldehappening op het programma, met als thema: Vissen in de Rupel. In samenwerking met Rivertours, de gemeente Boom, Regionaal Landschap Rivierenland en Toerisme Rupelstreek/Vaartland werd door Natuurpunt een boeiend programma samengesteld.

Vanaf 10u30 start er om het uur een boottocht op de Rupel, laatste afvaart om 17u30. Om 12u30 staat de Radio2-boottocht gepland. In het Info-dorp, waar infostands staan van Regionaal Landschap Rivierenland, Toerisme Rupelstreek/Vaartland en Natuurpunt kan je doorlopend de film: De Rupel... opnieuw een natuurmonument bekijken.

Tussendoor kan je in de Retro-ligweide beelden bekijken van de visvangst van weleer op de Rupel en Schelde en de resultaten van de hedendaagse bemonstering van vissen door middel van schietfuisen. Een dergelijke bemonstering kan je om 15u live meemaken, vanaf een kaaimuur langs de Rupel.

Om 11u kan men kleine waterdiertjes bekijken, die we in de Rupel gevangen hebben.

Afspraak: 10u - 18u: Infodorp aan 't Steencycken Hoek 76 (GPS Boom Z3 ingeven)

Info: 03/887.13.72 of natuur.rupel@skynet.be

Woensdag 17 april: Kleine beestjes safari in Maaienhoek

Vandaag kunnen jongens en meisjes samen hun mama, papa, oma of opa, en met gidsen van Natuurpunt op stap gaan in het natuurgebied Maaienhoek. Tijdens onze kleine beestjessafari gaan we op zoek naar allerlei kleine waterbeestjes in de poelen in Maaienhoek.

Afspraak: 13u45 parking Laarhof, einde Kapelstraat Schelle

Meebrengen: laarzen !

Deelnameprijs: 1 euro/kleine waterbeestjesgidsje, niet-leden: 2 euro, ter plaatse betalen.

Einde: omstreeks 15u30

Even opletten: deze kinderactiviteit is bestemd voor kinderen vanaf 5 jaar en het aantal deelnemers wordt beperkt tot maximaal 20 kinderen.

Meld vooraf je deelname aan Erik:

03/887.13.72 of natuur.rupel@skynet.be

Bemonsteren fuisen in de Rupel tijdens Scheldehappening 2012
foto: Fons Van den heuvel

Alpenwater salamander, Maaienhoek – foto: Erik

Zondag 21 april: Erfgoeddag/Scheldehelden - Grachten van de Broeklei

Erfgoeddag 2013 is een prima moment om het Scheldeheldenproject: Grachten van de Broeklei voor te stellen aan het publiek. Een project waarbij natuur en erfgoed hand in hand gaan, en waarbij Natuurpunt samenwerkt met diverse partners: de gemeente Niel, Regionaal Landschap Rivierenland en het Woon- en Zorgcentrum Maria Boodschap.

Voornaamste doelstelling is de oude afwateringsgrachten langs de historische dreef de Broeklei opnieuw uit te graven en ecologisch in te richten. Dit streefdoel willen we tijdens de lente van 2013 realiseren. Aan dit project worden enkele andere projecten gekoppeld: het aanplanten van houtkanten en zomereiken langs de Broeklei. Die zomereiken zullen over enkele jaren geknot worden, zodat ze verder leven als knoteiken, een klein landschapselement, dat stilaan uit het landschap dreigt te verdwijnen. Een ander project is het herstel van een oude vlasrootput langs de Broeklei, een project waarbij erfgoed en natuur eveneens verbonden zijn.

Tussen 12u en 17u staat onze infostand opgesteld aan de ingang van het WZC Maria Boodschap. Daar kan je info bekijken over het project langs de Broeklei en het herstel van de oude vlasrootput.

Het is tevens de afspraakplaats voor een geleide wandeling, start om 13u30, waarbij natuur en erfgoed centraal staan. Tijdens deze wandeling kijken we ook even naar de kleine bewoners van de grachten, poelen en sloten in het Niels Broek. We sluiten onze wandeling af in de aula van het Nielse gemeentehuis, waar de tentoonstelling: Het getij gekeerd bezoeken.

Afspraak: tussen 12u en 17u ingang WZC Maria Boodschap Broeklei 1 Niel

Start geleide wandeling: 13u30 - duur wandeling ongeveer 2u30 – wandelschoenen zijn een aanrader.

Info: 03/887.13.72 of natuur.rupel@skynet.be

Zaterdag 25 mei: Bustocht - Kleiputten van Ploegsteert en de Blankaart

De kleiputten van Ploegsteert zijn gelegen in de buurt van Komen, stroomopwaarts van de samenvloeiing van de Leie en de Deule. Geografisch gezien situeren zij zich in het Heuvelland. De kleiputten bestaan uit meerdere open uitgravingen, ontstaan door de kleiwinning voor de NV Steenbakkerijen van Ploegsteert. In tegenstelling tot de kleiputten in onze Rupelstreek werd hier metéén gestart met de natuurinrichting. Met als gevolg reuzegrote rietvelden, waar soorten zoals bruine kiekendief en grote zilverreiger zich prima thuis voelen.

Na de middag bezoeken we het bijna 250 ha grote natuurreservaat de Blankaart, een gebied bijna volledig eigendom is van Natuurpunt en dus één van de topgebieden van onze vereniging en een gebied met een internationale uitstraling. Blankaart verwijst naar een oud woord dat 'vijver' betekent. Vandaar nog de uitdrukking blank staan: onder water staan. De Blankaart werd het eerst als waterplas afgebeeld op een kaart rond 1560. De Blankaartvijver dankt zijn ontstaan vermoedelijk aan turfontginning. Onze picknick gebruiken we in het Natuur.huis De Otter. Mooi gelegen in een kasteelpark, dat eigendom is van de Vlaamse gemeenschap.

Kleiputten Ploegsteert foto: Erik

Praktisch:

Inschrijven kan tot 11 mei door een storting van 16 euro (volw.) of 10 euro (-16 jarigen) op rekening BE70 0013 5986 4925 van Natuurpunt Rupelstreek 2845 Niel, met vermelding: Bustocht Ploegsteert/Den Blankaart, het aantal personen en je telefoonnummer

Afspraak: 8u (stipt!) parking kerk H.Hart (A12), Antwerpsestraat Boom

Meebrengen: stevige stapschoenen, picknick, verrekijker, vogelgids en eventueel een telescoop.

Zondag 26 mei: Scheldehelden - Een blik op het nautisch verleden en de natuur langs de Benedenvliet

Samen met vele partners, waaronder de gemeente Schelle, Regionaal Landschap Schelde-Durme, Toerisme Rupelstreek/Vaartland en de heemkundige kringen van Schelle en Hemiksem werd door vrijwilligers van Natuurpunt de voorbije maanden gewerkt aan de realisatie van dit project.

Een project dat het nautisch verleden in de omgeving van de oude scheepswerf opnieuw onder de aandacht brengt. Met Natuurpunt geven we een stevige natuurinsteek aan dit verhaal. Vandaag nodigen de vrijwilligers van Natuurpunt en de andere partners van het project je uit om kennis te maken met de eerste resultaten langs dit mooie riviertje.

Het programma:

- 10u persmoment
- 10u30: natuurwandeling langs beide oevers Benedenvliet
- 11u: vertelwandeling door Meneer Zee
- 13u: Gilliot & Roelantswandeling met een bezoek aan het museum
- 14u: natuurwandeling langs beide oevers Benedenvliet
- 15u: Nautische erfgoedwandeling

Doorlopend: infostand van Natuurpunt en RL Schelde-Durme, tapwagen van Teater aan twater, uitzicht op Benedenvliet vanuit een hoogtewerker

Afspraak: Vlietdijk achter sporthal Schelle - infostand Natuurpunt

Tijdens de natuurwandeling, ingericht door Natuurpunt kijken we naar de fauna en flora van dit riviertje, naar de huidige bewoners en naar soorten, waarvan we hopen, dat ze er op termijn zullen verschijnen. Een van de bewoners van de vallei van de Benedenvliet is de grote gele kwik, een bijzonder sierlijke vogel, waarvan snelstromende beekjes het favoriete biotoop zijn.

In het kader van dit project werd door Natuurpunt langs de oever van de Benedenvliet een nestkast voor deze sierlijke vogel geplaatst.

Tussendoor kan je ook waterbeestjes uit de Vliet bekijken aan onze infostand op de Vlietdijk.

Info: 03/887.51.69 of roovers_wachters@hotmail.com

Benedenvliet Hemiksem/Schelle foto: Erik

Woensdag 5 juni: Insectenspeurtocht en knutselen v/e mini-hotelletje

Kinderen vanaf 5 jaar kunnen vandaag, samen met hun ouders/of grootouders en met een gids van Natuurpunt op zoek gaan naar kleine insectjes in Walenhoek. We proberen zoveel mogelijk verschillende soorten insectjes te bekijken. En omdat sommige onder hen zo moeilijk een goede nestplaats vinden, bouwen we met holle stengels een mini-hotelletje dat je thuis op een beschut plekje kan ophangen.

Afspraak: 13u45 bezoekerscentrum de Paardenstal, Boomsestraat 221, Niel-Hellegat

Meebrengen: goede wandelschoenen en een snoeischaar om stengels op maat te knippen en eventueel een kniptang om ijzerdraad door te knippen.

Deelnameprijs: 1 euro/aankoop materiaal

Einde: omstreeks 15u30

Even opletten: maximaal 20 kinderen kunnen inschrijven !

Meld vooraf je deelname aan Ilse: tel.03/887.51.69 of roovers_wachters@hotmail.com

Zaterdag 8 juni: Zwaluwenfietstocht in Boom

We fietsen langs de broedplaatsen van huis-, gier- en boerenzwaluwen in Boom. Vooraf bekijken we in het Ecohuis een presentatie, waarbij we de verschillende soorten zwaluwen even voorstellen. Daarna fietsen we langs de huiszwaluwenkolonie aan de gebouwen van de PTS aan de Beukenlaan. Dankzij het nestkastenproject van Natuurpunt en Regionaal Landschap Rivierenland is deze kolonie opnieuw aan de stevige opmars bezig.

Gierzwaluwen bekijken we een beetje overal, onze fietstour loopt langs de verschillende nestkastenprojecten in de gemeente Boom: de H.Hartkerk, de gebouwen van School Boom Park, het Koninklijk Atheneum en de OLVI Middenschool. In het centrum van Boom bekijken we de huiszwaluwenkolonie in de Groenhofstraat. Daarna maken we even een zijsprongetje richting Terhagen, waar we langs de Trage Weg tussen Terhagen en Boom een mooi

Plaatsen nestkastenbox gierzwaluwen H.Hartkerk Boom foto: Erik

zicht hebben op de kleiputten en mogelijk ook enkele oeverzwaluwen kunnen bekijken. Alvorens we terugfietsen naar het Ecohuis bekijken we aan de gebouwen van de manege aan de 's Herenbaan ook even de kolonie boerenzwaluwen.

Afspraak: 9u30 Ecohuis 't Kleibrood, 's Herenbaan 129 Boom

Meebrengen: fiets, sportieve kledij, een fluo-vestje en een verrekijker

Deelnemen is gratis, deelnemen aan de broodjesmaaltijd na de fietstocht kost 7 euro/persoon.

Dit bedrag vooraf storten op rekening 001-3598649-25 of BE70 0013 5986 4925 van Natuurpunt Rupelstreek 2845 Niel, mededeling: zwaluwenfietstocht – emailadres.

Deelname vooraf melden ! 03/887.13.72 of natuur.rupel@skynet.be

Zondag 16 juni: Op zoek naar water in de natuurrijke kleiputten

Als alle leven afhankelijk is van water, dan moet Terhagen een erg levendig dorp zijn. Tijdens deze wandeling bezoeken we de kleiputten en kijken wat er allemaal leeft in, op en rond het water.

We schatten de kansen voor bever en otter in en gaan op zoek naar de bronnen van de Potgatbeek. We volgen haar loop tot aan de Rupel, een getijdenrivier die levendiger is dan ooit. We laven ons aan de natuurpracht langs haar oevers en lessen ten slotte onze dorst op een nabijgelegen terras.

Afspraak: 14u Parking de Wissel - Kardinaal Cardijnstraat, Terhagen

Meebrengen: verrekijker, fototoestel, laarzen of hoge wandelschoenen.

Kostprijs: leden Natuurpunt: gratis - niet-leden: 1 euro

Meld vooraf je deelname : 0493/208.266 of claes_joeri@hotmail.com

Zaterdag 22 juni: Opendeurdag Natuur.huis de Paardenstal

Vandaag staan vrijwilligers van Natuurpunt voor je klaar, om je kennis te laten maken met de Paardenstal, het ontmoetings- en tentoonstellingshuis van Natuurpunt. Een nieuwe mooie banner langs de Boomsestraat helpt je op weg om de Paardenstal te ontdekken.

De Paardenstal ligt vlakbij Walenhoek, één van onze mooiste natuurgebieden in het rivierenland van Schelde, Rupel en Nete. De natuur kreeg Walenhoek zeker niet zomaar cadeau.

Buurtbewoners, leden van de plaatselijke visclubs, vrijwilligers van de prille natuurbeweging en de gemeente Niel deden iets unieks voor die periode. Een oude kleiput redden van het stortspook en de levende natuur volop nieuwe kansen geven.

Een droom die werkelijk werd en mogelijk worden ook onze dromen werkelijkheid en wordt Walenhoek ooit een thuis voor droomsoorten zoals bever en otter.

Momenteel zitten er al prachtige soorten, met woudaapje en roerdomp als praalstukken.

Voor vandaag hebben we een boeiend programma samengesteld, waarbij je de natuur in Walenhoek kan ontdekken, of waarbij je tijdens Workshop kerkuilbraakballen pluizen op zoek kan gaan naar allerlei beentjes en vooral schedeltjes van kleine zoogdiertjes.

Tijdens de namiddag gaan we op stap voor een combi-ontmoeting natuur en erfgoed in Walenhoek en de wijk Hellegat. Vic van Dijck: Geschiedkundige Kring Het Wiel - Lid cultuurraad Niel is dan onze gids.

Het programma:

- 7u: vroege ochtendwandeling Walenhoek
- 11u: start workshop braakballen pluizen
- 14u: erfgoedwandeling in Walenhoek en de wijk Hellegat

Deelnemen is gratis !

Afspraak: Natuur.huis De Paardenstal, Boomsestraat 221 Niel-Hellegat

Info: natuur.rupel@skynet.be

Workshop braakballen pluizen in de Paardenstal foto: Erik

Natuurkalender Aartselaar

Zaterdag 6 april: Daguitstap naar het Raspaillebos (Vlaamse Ardennen)

Op de steile hellingen van de Bosberg ligt het Raspaillebos (Geraardsbergen-Galmaarden). Bronbeekjes hebben er een mozaïek van scherpe ruggen, valleitjes en verzakkingen geboetseerd. Omwille van zijn uitzonderlijke ecologische en culturele waarde werd dit bos beschermd als landschap. In het voorjaar kan je hier genieten van de kleurenpracht van boshyacinten, bosanemonen, daslook en sleutelbloemen. De bronbeekjes zijn het leefgebied van de zeldzame vuursalamander. En de brede bosranden van struiken en ruigtekruiden vormen een lichtrijke overgang tussen het bos en de omliggende akkers. In deze overgangszone heerst een specifiek microklimaat, waar heel wat zoogdieren (wezel, hermelijn, bunzing,...), vogels (zwartkop, nachtegaal, geelgors...) van profiteren. Op de top van de Bosberg heb je een schitterend uitzicht over de Dender- en Markvallei. Maar de Bosberg is niet alleen de stevige kuitenbijter uit de Ronde van Vlaanderen. Samen met de andere beboste hellingen tussen de Mark en de Dender vormt ze een belangrijk richtpunt voor tienduizenden vogels op hun jaarlijkse trek naar het zuiden. De rijke populatie van roofvogels in het bos – buizerd, torenvalk, wespendif, havik, steeuui – getuigt van een gezonde voedselpiramide.

In de IJzertijd behoorde het Raspaillebos - net als het Zoniënwoud - tot het immense Kolenwoud. Het Oud-Vlaamse 'raspe' (schaven, raspen) verwijst naar het traditionele hakhoutbeheer in dit bos. Om de twaalf tot achttien jaar worden oude stronken van bomen en struiken tot aan de grond afgezet. Hier schieten nieuwe loten uit, die tot aan de volgende kapbeurt verder uitgroeien. Op plaatsen waar dit hakhoutbeheer in eer gehouden wordt, groeien zeldzame planten als de eenbes, en wat later in de lente: de bos- en de grote keverorchis.

Praktisch: afspraak om 8 u op de parking van het CC, della Faillelaan, Aartselaar.

Kostendelend samenrijden aan 7 eurocent/km. De totale afstand is ongeveer een 140 km (heen en terug).

Einde in Aartselaar omstreeks 17 u.

Meenemen: boterhammekes, drinken voor onderweg, verrekijker, fototoestel en veel wandelplezier.

Graag inschrijven bij Ria Thys, 03/289 73 66 - ria.thys@telenet.be. Zo kunnen we ook schikkingen treffen voor mensen die geen eigen vervoer hebben.

Wie **bijkomende inlichtingen** wenst over de tocht zelf, telefoneert of mailt naar de gids Danny Jonckheere, 0478/33 24 27 - jonckheeredesmedt@gmail.com.

Lente in het Raspaillebos - foto Luc De Keersmaecker (INBO)

Zondag 14 april: Fietstocht op Walcheren (Zeeland)

Vandaag verkennen we het mooie Zeeuwse eiland Walcheren per fiets. We fietsen langs de zee, de stille inlagen, de vogelrijke slikken en doorkruisen het prachtige boerenland in het poldergebied. Walcheren staat bekend voor zijn bijzondere natuur, schone stranden, pittoreske dorpen, twee levendige winkelsteden (Middelburg en Vlissingen), goede fietspaden, gezellige restaurants en cafe's, ... wat moeten we nog meer hebben! Op onze route zullen we geregeld halt houden om de aanwezige vogels te kunnen observeren.

Met dank aan Fietsersbond Aartselaar om deze tocht ook bij hun leden te willen publiceren!

Praktisch: Vertrek om 9 u op de parking van het Cultureel Centrum, della Faillelaan te Aartselaar. Wij rijden met eigen wagens en vervoeren onze eigen fietsen. Geen auto of fiets ter beschikking? Meerijden kan en een fiets, kan gehuurd worden in Domburg. Huurprijs voor een dames- of herenfiets met 3 versnellingen is 7,5 euro.

Na afhalen van de huurfietsen starten we onze fietstocht aan de parking Roosjesweg Domburg. We volgen de knooppunten in een lus van ongeveer 40 km.

Onderweg eten we onze picknick op met een drankje dat we onderweg kopen of meege-

Inlage in Zeeland - foto Luk Smets

bracht hebben. Uiteraard is er tijd voorzien voor een sanitaire stop en een drank in een cafeetje.

's Avonds eten we warm in een restaurant in Domburg. Deze maaltijd dient ter plekke afgerekend te worden. Na de maaltijd rijden we weer naar Aartselaar, waar we rond 19.30 u wensen aan te komen. De afstand met de auto is ongeveer 110 km.

Meebrengen: fluohesje, regenkledij, picknick met drank voor middageten, fiets die in orde is, eventueel helm en plakgerief, verrekijker, fototoestel

Inschrijven verplicht ten laatste 10 april via mail aan herreman.johan@skynet.be of via telefoon op nr. 03/887 27 98. Gelieve te vermelden of je desgevallend één of meerdere fiets(en) huurt (dames- of herenmodel). Het aantal inschrijvingen is beperkt tot 20.

Donderdag 25 april: Cursus Mieren

Start van de cursus Mieren: twee theorielessen (25 april en 2 mei) in Sportcentrum Aartselaar en één praktijkuitstap (4 mei) in de Hobokense Polder.

Meer info elders in Rupel.blad. Snel inschrijven !!!!

Zaterdag 27 april: De Maten en De Dauteweyers in Limburg

Een lange maar boeiende dag. We vertrekken pas 's middags naar Limburg en maken in de namiddag met onze eigen gids Ivan Bogaerts, een wandeling in De Maten in Genk. We hopen daar o.a. de rugstreeppad te kunnen opsporen. Uiteraard willen we genieten van al het moois (planten, insecten, vogels, ..) dat dit schitterende natuurterrein te bieden heeft. 's Avonds picknicken we en tegen de schemering zoeken we in De Dauteweyers met een plaatselijke gids naar o.a. boomkijkers. Tegen 23 u willen we weer in Aartselaar zijn.

Praktisch: Deze uitstap kadert in de driedelige cursus Amfibieën, maar ook niet-cursisten kunnen vandaag mee.

We verplaatsen ons met eigen (liefst volle) wagens. Aan de chauffeur wordt op de dag zelf 7 eurocent per km betaald. We vertrekken vanop de parking van het Cultureel Centrum, della Faillelaan Aartselaar om 13.30 u. 's Avonds komen we daar weer aan omstreeks 23 u.

De uitstap kost 5 euro per persoon. Inschrijving is definitief **na storting van het deelnamebedrag** op rekening BE88 9799 7675 4841 van Natuurpunt Aartselaar met als mededeling "De Maten" en je telefoonnummer.

Meer info: Ria Thys, 03/289 73 66 - ria.thys@telenet.be

Meebrengen: picknick en drankje, goede wandelschoenen, warme kledij voor 's avonds.

Woensdag 15 mei: Kinderen en (groot)ouders werken op de plukboerderij

Vandaag gaan we eens echt WERKEN op een boerderij.

Alle info vind je elders in Rupel.blad bij de RupelAartjes.

Schrijf snel in, want deelname is beperkt.

Zaterdag 18 mei: Vroegochtendwandeling met ontbijt in Cleydaelhof

De natuur zien en horen ontwakent. Een belevenis apart.

Het is wel vroeg opstaan geblazen, maar je wordt er dubbel en dik voor beloond. En na het ontbijt heb je nog een heerlijk lange dag voor je liggen.

Het Cleydaelhof is een 25 ha groot natuurgebied dat deel uitmaakt van de oude bossen rond het kasteel Cleydael. Het gebied is heel verscheiden: het opvallendste zijn de oude bospercelen. Ertussen bevinden zich enkele weilanden en tegen de rand met de Cleydaellaan situeert zich een 3 ha groot rietveld.

Daar zal onze gids, Ivan Bogaerts, wat meer rond vertellen en we zullen ook eens kijken welke broedvogels er nog voorkomen.

De eigenaar, het Agentschap Natuur en Bos, heeft de voorbije jaren vooral de nadruk gelegd op het aanplanten van verschillende boomsoorten op enkele weilanden om het bosareaal uit te breiden en er vooral voor te zorgen dat de verschillende bospercelen terug met elkaar in verbinding kunnen komen. Wij gaan op deze wandeling eens na wat dit allemaal zoal oplevert aan zang- en andere vogels die in dit gebied broeden of er door worden aangetrokken.

Praktisch: we komen 's morgens om 6 u samen aan op de parking tegenover het kasteel Cleydael, d.i. op het kruispunt van de Zinkvalstraat en de Cleydaellaan. Laarzen en verrekijker zijn aanbevolen. De wandeling zal ongeveer 2 uur duren. Om 8 u staat er een eenvoudig, maar smakelijk ontbijt voor u klaar.

Gids: Ivan Bogaerts, 03/887 16 46

Inschrijven verplicht door storting van 4 euro p/p op rekening BE88 9799 7675 4841 van Natuurpunt Aartselaar met als mededeling "Ontbijtwandeling" en je telefoonnummer.

Meer info: Ria Thys, 03/289 73 66 - ria.thys@telenet.be

Ontbijt in Cleydaelhof - foto Luk Smets

Vrijdag 24 mei: Zwaluwfietstocht in Aartselaar

Jaarlijks inventariseren we het zwaluwbestand in onze gemeente. Zo leren we de evolutie van het zwaluwenbroedbestand kennen. Ons onderzoek richt zich vooral op het voorkomen van de **boerenzwaluw**. Het subsidiereglement van Aartselaar wil het behoud van zwaluwnesten stimuleren door een geldelijke beloning van broedgevallen.

Vandaag maken we een fietstoer doorheen Aartselaar. Luk Smets is onze gids van dienst. We brengen zeker een bezoek aan de boerderijen van Groenenhoek, Zinkval, De Reukens en de Kleistraat.

Afspraak om 19 u aan de kerk St-Leonardus op het Laar. We sluiten daar ook af rond 21.30 u. Meebrengen: fiets, regenkleedij (indien nodig). Wij zorgen voor tellijsten en een spiegel op steel om in de nesten te kunnen kijken.

Info bij Luk Smets, 03/289 73 66 - luk.smets@telenet.be

Zaterdag 8 juni: Wandeling in de duingebieden van De Panne

Vandaag gaan we samen met Marnix op ontdekking in de duingebieden van De Panne. We brengen een bezoek aan het meest gekende gebied, nl. "De Westhoek". Het is het oudste natuurreservaat van Vlaanderen en met zijn 345 ha ook het grootste aaneengesloten duingebied aan onze kust.

We hebben aandacht voor de verschillende landschapstypen : zeereep-, loop- en paraboolduinen, duingraslanden en duinpannen. De Westhoek is vooral gekend voor zijn uitzonderlijk rijke flora met soorten zoals parnassia, teer guichelheil, geel zonneroosje en verschillende soorten orchideeën. Ook tal van vogelsoorten vinden hier een geschikte broedplaats. De nachtegaal is hier goed vertegenwoordigd met daarnaast nog soorten zoals grasmus, sprinkhaanzanger, kuifleeuwerik en graszanger.

Grote delen van het gebied worden actief beheerd om de meest kwetsbare gebieden te vrijwaren. Hierbij worden in toenemende mate grote halfwilde grazers ingezet (Shetland pony's, ezels en Schotse hooglandrunders).

We maken een stevige strandwandeling op zoek naar schelpen en andere strandvondsten. Tot slot brengen we nog een bezoek aan twee andere natuurgebieden, nl. de Houtsaegherduinen en de Oosthoekduinen. In de Houtsaegherduinen vinden we goed ontwikkelde duingraslanden met soorten zoals geel zonneroosje en walstrobremraap. Aan de Oosthoekduinen vinden we een cultuurlandschap dat een mooie overgang maakt van duin naar polder met veel ruimte voor natuur. Kortom een zeer gevarieerd en niet te missen programma!

Praktisch:

Gids: Marnix Lefranc

Vertrek om 7.30 u / terug om 20 u onder de viaduct ter hoogte van Taverne 't Spant, Boomsesteenweg 335 in Wilrijk.

Inschrijven verplicht: Ria Thys, 03/289 73 66 - ria.thys@telenet.be. Zo kunnen we ook schikkingen treffen voor mensen die geen eigen vervoer hebben.

Onkosten: kostendelend samenrijden aan 7 eurocent per kilometer (heen en terug is ca 300 km)

Meenemen: picknick, verrekijker, flora, vogelgids, fototoestel, zonnebrandolie, petje, ...

Woensdag 19 juni: Vlinders in je tuin? Kinderen en hun (groot)ouders leren er alles over!

Kennen jullie het wondere leven van de vlinder?

Alle info vind je elders in Rupel.blad bij de RupelAartjes.

Inschrijven bij Hilde Janssens 03/887 36 45 - hiljans@hotmail.com of Ria Thys 03/289 73 66 - ria.thys@telenet.be

Zondag 23 juni "Adopteer een berm": Zinkvalstraat en Cleydaellaan

In het werkingsseizoen dat gestart is in september, is het nu de vierde keer dat we de wegbermen in de Zinkvalstraat en de Cleydaellaan van zwerfvuil reinigen. De gemeente ondersteunt dit initiatief met een flinke financiële stimulans voor de bereidwillige verenigingen.

Ongeveer twee jaar geleden hebben we ons werkingsgebied vergroot van de Zinkvalstraat tot de Cleydaellaan ter hoogte van het kasteelpark. De Zinkval is immers autovrij gemaakt en daardoor minder slui- en zwerfafvalgevoelig. De Cleydaellaan kan een periodieke opruimactie spijtig genoeg gebruiken.

Kom ook deze keer een handje toesteken! Je houdt immers mee je gemeente schoon en steunt je vereniging! Wij zorgen voor vuilzakken.

Afspraak: om 10 u in de Zinkvalstraat (tegenover kasteel Cleydael). We werken tot 11.30 uur. Stevig schoeisel of laarzen aan te raden.

Info bij Ronny Verelst, 0475/58.55.70 - ronnyverelst@telenet.be

CONTACT

Rupelstreek

Aartselaar

Contactpersonen

Erik De Keersmaecker (voorzitter): 03/887.13.72
Carine Wils (secretaris): 03/888.30.74
Guy Buyst (penningmeester): 03/888.62.62
Ludwig Laureyssens: 015/31.99.07
Francis Mertens: 03/887.15.24
Mil Spruyt: 03/844.47.61
Ilse Wachters: 03/887.51.69

Kern Boom-Rumst

Ludwig Laureyssens (contact): 015/31.99.07
Marleen Senecaut, Fons Van den heuvel, Herman De Herdt,
Julien Moens, Rita Claes, Dirk Struyf, Heidi Nuyts, Fried
Happaerts

Milieuraden

Boom: Marleen Senecaut, Dirk Struyf
Hemiksem: Diether Van der Rauwelaert, Krista Van Praet
Niel: Carine Wils, Ward Hoefman
Rumst: Rita Claes, Diane Masson, Louis Bertels, Winfried
Vangramberen, Christel Sweeck, Kris Van Bulck
Schelle: Ilse Wachters, Luc Verhaegen, Jurgen Rombaut

Website : www.natuurpunt.be/rupelstreek

Email : natuur.rupel@skynet.be

Contactpersonen

Johan Herreman (voorzitter en geleide wandelingen):
03/887 27 98 Hilde Janssens (secretaris):
03/887 36 45 - hiljans@hotmail.com
Luk Smets (penningmeester, ledenadministratie en
communicatie): 03/289 73 66 - luk.smets@telenet.be
Ria Thys: 03/289 73 66 (educatie: cursussen en
uitstappen)
Ronny Verelst: 0475/58 55 70 (studie)
Gert Verschuere: 03/88710 28
(educatie: geleide wandelingen)
Jan Eulaers: 0495/52 77 31
Kurt Crauwels: 0496/34 75 24

Milieuraad

Vera Clygnet
Luk Smets
Ronny Verelst
Gert Verschuere

Gecoro

Luk Smets

Website Aartselaar

Email: info@natuuraartselaar.be

www.natuuraartselaar.be

Bezoekerscentrum 'De Paardenstal'

Boomsestraat 221 - 2845 Niel

In april is de Paardenstal enkel de eerste zondag van de maand open van 13:00 tot 17:00. In mei en juni elke zondag van de maand telkens van 14:00 tot 18:00.

Lay-out Rupel.blad: Fried Happaerts

Rupel.flits (Natuurpunt Rupelstreek) en Natuurflits (Natuurpunt Aartselaar)

Via onze elektronische Nieuwsbrief brengen we berichten, die via ons tijdschrift niet tijdig kunnen meegedeeld worden. Wil je deze elektronische nieuwsbrief ook ontvangen? Stuur dan een mail naar Luk Smets (luk.smets@telenet.be), met vermelding van naam en "ja, Rupel.flits" of "ja, Natuurflits Aartselaar"

Opvang gekwetste wilde vogels

Vogels vallen gemakkelijk als verkeersslachtoffers of ze vliegen tegen ramen aan. Wanneer u een gekwetste of zieke vogel wilt oppakken, gooit u er best vooraf een doek of jas over. Het donker kalmeert de vogel. Kleine vogels neemt u voorzichtig vast. Grotere vogels en vooral roofvogels steeds met handschoenen oppakken. Blijf steeds buiten het bereik van de snavel en pas ook op voor de klauwen van roofvogels. Licht gewonde of gekwetste vogels laat u het best tot rust komen op een donkere plaats (vb. In een kartonnen doos). Bij ernstige kwetsuren of ziekte neemt u contact met het vogelasiel in Malderen.

Vogelopvangcentrum Malderen, Boeckheide 51 - 1840 Malderen.

Tel: 052/33.64.10

Toasten op het nieuwe jaar tijdens ledenavond NP Rupelstreek in de Paardenstal

Voor de aanwezige vrijwilligers van Natuurpunt Rupelstreek hield de ledenavond van Natuurpunt Aartselaar naast het heerlijke kaasbuffet nog een aangename verrassing in met de overhandiging van een reuzengrote cheque ter waarde van 1000 euro, een bedrag dat Natuurpunt Aartselaar ter beschikking stelt voor de aankoop van natuurgebieden in de Rupelstreek (foto Jan Eulaers).

Dagje Terhagen op ijskoude Rupeldijk

Paddenschermen plaatsen in wijk Lage Vosberg Rumst

Beheerswerken Kelderijlei Schelle bouwen van een houtmijt

België – Belgique
P.B.
2620 Hemiksem 1
8/5071
Erkenningsnummer P005676

Natuurkalender Rupelstreek

Ma 1 april: Scheldehappening – Vissen i/d Rupel
10u-18u: Infodorp aan 't Steencycken Hoek 76 Boom

Wo 17 april: Kleine beestjes safari in Maaienhoek
13u45 parking Laarhof, einde Kapelstraat Schelle

Zo 21 april: Scheldehelden–Grachten v/d Broeklei
12u-17u ingang WZC Maria Boodschap Broeklei 1 Niel

Za 25 mei: Kleiputten Ploegsteert / den Blankaart
8u (stipt!) kerk H.Hart (A12), Antwerpsestraat Boom

Zo 26 mei: Scheidehelden – Nautisch verleden en natuur langs de Benedenvliet
10u-15u Vlietdijk achter sporthal Schelle

Wo 5 juni: Insectenspeurtocht en knutselen mini-hotelletje
13u45 de Paardenstal, Boomsestraat 221, Niel-Hellegat

Za 8 juni: Zwaluwenfietstocht in Boom
9u30 Ecohuis 't Kleibrood, 's Herenbaan 129 Boom

Zo 16 juni: Op zoek naar water in de kleiputten
14u Parking de Wissel - K.Cardijnstr Terhagen

Za 22 juni: Opendeurdag De Paardenstal
7u-14u De Paardenstal, Boomsestr 221 Niel-Hellegat

Natuurkalender Aartselaar

Za 6 april: Daguitstap naar het Raspaillebos
8u parking CC, della Faillelaan, Aartselaar.

Zo 14 april: Fietstocht op Walcheren (Zeeland)
9u parking CC della Faillelaan te Aartselaar.

Za 27 april: De Maten en De Dauteweyers in Limburg
13u30 CC, della Faillelaan, Aartselaar

Wo 15 mei: werken op de plukboerderij
Alle info vind je elders in Rupel.blad bij de RupelAartjes.

Za 18 mei: Voegochtendwandeling in Cleydaelhof
6u in de Zinkvalstraat (tegenover kasteel Cleydael)

Vrijdag 24 mei: Zwaluwfietstocht in Aartselaar
9u aan de kerk St-Leonardus op het Laar.

Za 8 juni: Wandeling in de duingebieden van De Panne
7u30 onder de viaduct thv Taverne 't Spant, Boomsesteeweg 335 in Wilrijk.

Woensdag 19 juni: Vlinders in je tuin?
Alle info vind je elders in Rupel.blad bij de RupelAartjes.

Zondag 23 juni "Adopteer een berm"
10u in de Zinkvalstraat (tegenover kasteel Cleydael)

Lidmaatschap Natuurpunt

Om het hele jaar lid te zijn, stort u 24 euro op bankrekening 230-0044233-21 van Natuurpunt
Dan bent u lid tot eind 2013

Leden van andere Natuurpuntafdelingen die het leden-tijdschrift Rupel.blad wensen te ontvangen, storten 7 euro/jaar op rekening 001-3598649-25 van Natuurpunt Rupelstreek

Giften kunnen gedaan worden op rekening 293-0212075-88 van Natuurpunt met vermelding 3796 Rupelstreek of 3718 Aartselaar. Deze zijn vanaf 40 euro fiscaal aftrekbaar

---

Rupel.blad is het driemaandelijks regionaal informatieblad van Natuurpunt Rupelstreek en Natuurpunt Aartselaar
22° jaargang n°2 : april, mei, juni 2013

Afgiftekantoor : 2620 Hemiksem 1

Verantwoordelijke uitgever : Erik De Keersmaecker
Peter Benoitplein 18
2627 Schelle